

Hantering av akut diarré hos hund

En enkätstudie riktad till svenska hundägare

Anna Höök och Madelene Järnström

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Djursjukskötarprogrammet
Uppsala 2025

Hantering av akut diarré hos hund. En enkätstudie riktad till svenska hundägare

Management of acute diarrhea in dogs. A survey study among Swedish dog owners

Anna Höök och Madelene Järnström

Handledare:	Malin Wolters, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper
Bitr. handledare:	Hanna Fischer, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper
Examinator:	Marit Gorvy, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper

Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	Grundnivå, G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i djuromvårdnad
Kurskod:	EX0994
Program/utbildning:	Djursjukskötarprogrammet
Kursansvarig inst.:	Institutionen för kliniska vetenskaper
Utgivningsort:	Uppsala
Utgivningsår:	2025
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Nyckelord:	Behandling, dehydrering, gastrointestinal sjukdom, konsekvenser av diarré, nutrition, probiotika, svält.

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för kliniska vetenskaper

Djuromvårdnad

Sammanfattning

En vanlig åkomma som kan drabba hundar är diarré. Diarré är även en av de vanligaste anledningarna till att hundar besöker en veterinärklinik. Oftast vet inte hundägarna varför hunden har drabbats av diarré, men en vanlig misstanke är att hunden har ätit något olämpligt. Akut diarré hos hund går ofta över av sig själv, men kan även leda till livshotande tillstånd om hunden exempelvis blir kraftigt dehydrerad.

Råden gällande behandling av akut diarré har under 2000-talet förändrats i takt med att mer forskning gjorts inom ämnet. I detta arbete genomfördes en litteratursökning för att samla in vad den senaste forskningen säger om hur akut diarré hos hund ska hanteras samt vad felaktig hantering kan ge för konsekvenser. Det skickades även ut en enkät till svenska hundägare via tre olika facebookgrupper för att se hur svenska hundägare hanterar akut diarré hos hund, var de har fått informationen från samt vad som får hundägarna att uppsöka veterinär om deras hund drabbats av akut diarré. Resultatet från enkätstudien, som fick 147 slutförda svar, visade att majoriteten av respondenterna kände sig trygga med hur de skulle hantera akut diarré hos sin hund. Majoriteten av respondenterna hanterade akut diarré i enlighet med vad den senaste forskningen säger. I resultatet gick det dock även att utläsa att vissa gamla rön om hur akut diarré hos hund bör hanteras än idag finns kvar trots att det finns studier som påvisar att det ej är fördelaktigt för hundens tillfrisknande.

Litteratursökningen visade att det fanns begränsat med tydliga riktlinjer om hur hundägare bör hantera akut diarré hos hund. Av enkäten gick det att se att majoriteten av respondenterna hade fått sin information om hur akut diarré hos hund bör hanteras genom livserfarenhet med hund. Detta visar på vikten av att djurhälsopersonal fortsätter att utbilda hundägare enligt uppdaterad forskning.

Nyckelord: behandling, dehydrering, gastrointestinal sjukdom, konsekvenser av diarré, nutrition, probiotika, svält.

Abstract

A common condition that can affect dogs is diarrhea. Diarrhea is also one of the most common reasons for dogs being brought to a veterinary clinic. In general, the cause of the diarrhea is not known by the dog owner, but a common belief is that the dog has eaten something inappropriate. Acute diarrhea in dogs often resolves spontaneously, but it can also develop into life-threatening conditions if the dog for example becomes severely dehydrated.

Advice regarding treatment of acute diarrhea has changed during the 2000s, as more research has been conducted on the subject. In this project, a literature review was conducted to gather information on what the latest research says about how acute diarrhea in dogs should be managed, as well as what consequences incorrect treatment may have. A survey was also distributed to Swedish dog owners through three different Facebook groups to investigate how Swedish dog owners manage acute diarrhea in dogs, where they have received their information from, and what prompts them to seek veterinary care if their dog develops acute diarrhea. The results from the survey, which received 147 completed responses, showed that the majority of respondents felt confident in managing their dog with acute diarrhea. Furthermore, most respondents reported handling acute diarrhea in accordance with current research-based recommendations. However, the results also revealed that some outdated beliefs about how to manage acute diarrhea in dogs still persist, despite studies showing that these approaches are not beneficial for the dog's recovery.

The literature review showed that there are limited clear guidelines on how dog owners should handle acute diarrhea in their dogs. In the survey, the majority of respondents answered that they had acquired their knowledge primarily through personal experience with dogs. This highlights the critical role of animal healthcare professionals in continuously educating dog owners according to updated research.

Keywords: canine, consequences of diarrhea, dehydration, gastrointestinal disease, nutrition, probiotics, starvation, survey, treatment.

Innehållsförteckning

Figurförteckning.....	7
Förkortningar.....	8
1. Inledning	9
1.1 Syfte	10
1.2 Frågeställningar	10
2. Bakgrund	11
2.1 Behandling	14
2.1.1 Indikationer för behandling	14
2.1.2 Behandlingsmetoder	15
3. Material och metod	20
3.1 Litteraturöversikt	20
3.2 Enkätstudie	20
4. Resultat.....	22
5. Diskussion.....	31
5.1 Metoddiskussion	31
5.2 Resultatdiskussion	34
6. Konklusion	39
Referenser	40
Tack	43
Bilaga 1.....	44

Figurförteckning

Figur 1. Visar procentuella fördelningen av hur många års erfarenhet deltagarna hade av hund.	22
Figur 2. Visar procentuella fördelningen av åldern på deltagarna i enkäten.	22
Figur 3. Visar anledningarna till varför hundägare trodde att deras hund fått diarré. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.	23
Figur 4. Visar procentuellt efter hur många dygn respondenterna valt att uppsöka veterinär på grund av AD hos sin hund.	24
Figur 5. Visar vilka symptom som gör att hundägare väljer att uppsöka veterinär. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.	25
Figur 6. Visar anledningar till att avvakta veterinärbesök enligt hundägare som svarade på enkäten. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.	26
Figur 7. Visar de vanligaste fritextsvaren från kategorin "Annat" i figur 6.	27
Figur 8. Visar medelvärdet på hur troligt det är att hundägare utför vardera påstående när deras hund drabbats av AD första, tredje och femte dygnet. 1 = inte troligt alls att djurägaren utför det valda påståendet och 5 = mycket troligt att hundägaren utför påståendet.	28
Figur 9. Visar var djurägare har fått sin kunskap om AD hos hund ifrån. Respondenterna kunde välja flera svarsalternativ.	29
Figur 10. Visar på en skala 1 – 10 hur säkra respondenterna kände sig på att hantera akut diarré hos hund.	30

Förkortningar

AD	Akut diarré
AHDS	Akut hemorragiskt diarrésyndrom
ENOVAT	European network for optimization of veterinary antimicrobial therapy
RER	Resting energy requirement

1. Inledning

Diarré är en vanlig åkomma hos hundar och är en av de vanligaste orsakerna till veterinärbesök. I Sverige visar ett större försäkringsbolag statistik på att diarré och kräkningar är den vanligaste sjukdomsorsaken till veterinärbesök (Agria 2019). Däremot leder de flesta okomplicerade fall av diarréer inte till något veterinärbesök då hundägare troligen ofta är medvetna om att många fall av enklare diarréer är självläkande (Hubbard et al. 2007). Allvarlig diarré kan dock utvecklas till ett akut tillstånd om diarrén leder till stor vätskeförlust, innehåller stora mängder blod eller är kombinerad med frekventa kräkningar (Boag & Marshall 2020). Därför är det viktigt att hundägare har kunskapen att vid akut diarré söka veterinärmedicinsk vård vid rätt tillfälle.

Råden gällande den initiala behandlingen för akut diarré har under 2000-talet förändrats. En stor del av behandlingsplanen vid akut diarré handlar idag om vätska och nutrition, men det finns inget standardiserat protokoll (Candellone et al. 2020). Enligt Mohr et al. (2003) har man sett fördelar av att tidigt i sjukdomsförloppet ge små portioner mat ofta. Fördelar har även setts med att använda pre- och probiotika (Schmitz 2021). En tidigare traditionell accepterad behandlingsmetod vid akut diarré har varit att svälta hunden i 24 – 48 timmar (Candellone et al. 2020). Redan för drygt tjugo år sedan beskrev Mohr et al. (2003) svält som en vanlig, men konventionell metod. I den äldre svenska boken Hundens sjukdomar som är avsedd för hundägare finns rekommendationerna om "tarmvila" genom svält i 12 – 48 timmar vid akut diarré (Wikström 2004). Eftersom rekommendationerna under 2000-talet har förändrats och att olika rekommendationer fortfarande finns tillgängliga, kan det vara svårt för hundägare att veta hur akut diarré ska hanteras.

Legitimerade djursjukskötare tillhör djurhälsopersonal och får utföra uppgifter som djursjukskötaren har både reell och formell kompetens för (SFS 2009:302). Djursjukskötarens roll kan därför bland annat innebära att utbilda och informera hundägare enligt den senaste evidensbaserade forskningen inom veterinärmedicin. Därför behöver djursjukskötaren veta vilka områden hundägare kan behöva utbildning inom. Korrekt information och hjälp från djurhälsopersonal kan leda till minskad oro för hundägare, ökat förtroende för djursjukvården samt minskat lidande för hundarna som kan få eventuell nödvändig behandling när det behövs.

1.1 Syfte

Syftet med detta kandidatarbete är att undersöka hur svenska hundägare hanterar akut diarré hos sina hundar. Målet är att undersöka om hundägarnas hantering stämmer överens med den senaste forskningen samt att ta reda på var hundägarnas kunskap och information kommer ifrån. Kandidatarbetet vill även reda ut när hundägare väljer att uppsöka veterinär och vilka faktorer som får dem att uppsöka veterinär vid akut diarré.

1.2 Frågeställningar

Hur hanterar svenska hundägare akut diarré hos sin hund och varifrån har de fått denna information?

Vad får svenska hundägare att uppsöka veterinär när deras hund drabbats av akut diarré?

2. Bakgrund

Definition av diarré

Diarré uppstår på grund av överskott av fekal vätska som antingen beror på minskad absorption i tarmen, ökad produktion av tarmsekret eller båda två kombinerade (Tello & Perez-Freytes 2017). Diarré kan definieras som tre eller fler lösa avföringar inom en 24-timmarsperiod, alternativt som en lös avföring innehållande blod (Ellis et al. 2023). Fortsättningsvis definieras akut diarré (AD) i detta arbete likt Ellis et al. (2023), som en eller flera episoder av diarré under en tidsperiod kortare än 10 – 14 dagar, diarré som pågår längre perioder definieras som kronisk. Hubbard et al. (2007) beskrev begreppet diarré i sin enkät till hundägare som lös eller vattnig avföring som är svår att plocka upp.

Förekomst av akut diarré

I en studie av Hubbard et al. (2007) samlades det in enkätsvar från 772 randomiserade hundägare som besökt någon veterinärklinik i England under de senaste tolv månaderna. Studiens resultat visade att 115 hundar (15 %) uppvisat diarré inom en bestämd 14-dagarsperiod. Av de 115 hundarna hade 78 % diarré som slutade inom 48h. Samma studie visade att endast 10 % av hundägarna vars hund hade diarré sökte veterinärvård. Hubbard et al. (2007) diskuterade att de flesta okomplicerade fall av diarré inte leder till något veterinärbesök då ägare ofta är medvetna om att många fall av enklare diarré är självläkande. Även Tello och Perez-Freytes (2017) beskriver att de flesta fall av AD inte kräver någon vidare behandling eller veterinärmedicinsk diagnostik, men att behandling är motiverat i mer allvarliga fall.

Olika typer av diarré

Diarré kan delas in i tunntarmsdiarré och grovtarmsdiarré. Tunntarmsdiarré resulterar ofta i större volym lös avföring och stora mängder vätska vilket kan ge syra-bas-störningar och påverka elektrolyt- och proteinbalansen (Tello & Perez-Freytes 2017). Grovtarmsdiarré karaktäriseras ofta av mindre volym avföring som kan vara mjuk i konsistensen och ha inslag av slem och/eller blod (Tello & Perez-Freytes 2017). Tello och Perez-Freytes (2017) fortsätter beskriva att grovtarmsdiarré ofta resulterar i kortare intervall mellan defekteringarna jämfört med tunntarmsdiarré som ofta följer hundens normala rutiner. Tello och Perez-Freytes (2017) skriver att det är viktigt att veta skillnaden då dessa behandlas på olika sätt.

Det finns även fyra underkategorier till diarré och dessa är osmotisk diarré, sekretorisk diarré, diarré på grund av ökad tarmpermeabilitet och diarré på grund

av onormal gastrointestinal motilitet (Marks 2013). Marks (2013) menar att dessa underkategorier beror på olika saker samt kan leda till olika konsekvenser och därför bör behandlas på olika sätt. Exempelvis påverkar osmotisk diarré inte tarmens möjlighet att ta upp elektrolyter, medan diarré på grund av ökad tarmpermeabilitet ger förlust av bland annat elektrolyter (Marks 2013). Osmotisk diarré beror på att hunden fått i sig ämnen som inte bryts ner som de ska, medan sekretorisk diarré inte är kopplat till hundens matintag utan beror på inflammatorisk tarmsjukdom (IBD) eller bakteriella endotoxiner (Marks 2013).

Orsaker till akut diarré

Akut diarré kan bero på flera orsaker. Orsakerna kan bland annat vara stress, felaktig utfodring, parasiter i gastrointestinalkanalen, förändringar i miljön, biverkning av läkemedel, eller snabba förändringar i utfodringen (Ellis et al. 2023). Marks (2013) beskriver även orsaker som infektioner, ödem eller att hunden ätit något olämpligt som en främmande kropp eller något giftigt. Däremot är den exakta orsaken till AD ofta svår att fastställa (Candellone et al. 2020).

Konsekvenser av diarré

Enligt Ellis et al. (2023) får de flesta hundar med AD milda symptom som övergår inom två dygn, men beroende på orsaken till diarrén eller sekundära konsekvenser till följd av diarrén kan AD leda till akuta tillstånd. Akuta tillstånd kan utvecklas om diarrén leder till stor vätskeförlust, innehåller stora mängder blod eller är kombinerad med frekventa kräkningar (Boag & Marshall 2020).

Långvarig diarré eller om vätskeintaget är otillräckligt kan leda till dehydrering och/eller hypovolemi (O'Dwyer & Girling 2020). O'Dwyer och Girling (2020) beskriver fortsättningsvis att vätskeförlusten ökar ännu mer om diarrén är i kombination med kräkningar. Kraftig vätskeförlust kan leda till hypovolemisk chock där den cirkulerande blodvolymen inte räcker till för att försörja kroppens vävnader, vilket kan leda till organsvikt och död (Boag & Marshall 2020).

Om diarrén är svår med inslag av blod (melena eller hematochezi) samt ofta i samband med kräkningar, kan den gå in under sjukdomstillståndet akut hemorragiskt diarrésyndrom (AHDS) (Unterer & Busch 2011). Buksmärtor kan förekomma vid AHDS, men är inte alltid upptäckbart vid klinisk examination (Unterer & Busch 2011). Den kliniska svårighetsgraden av hundar med AHDS varierar, från mild uttorkning till livshotande tillstånd med hypovolemisk chock, sepsis och hypoproteinemi (Unterer & Busch 2021). Vidare menar Unterer och Busch (2021) att sjukdomsförloppet hos majoriteten av hundarna med AHDS är okomplicerat, men att det snabbt kan förvärras. Hundar med konstaterad AHDS bör därför skrivas in för behandling, primärt vätsketerapi och för övervakning (Unterer & Busch 2021).

Valpar är extra känsliga för diarré. För yngre valpar kan dehydrering från diarré inom kort tid bli livshotande (Cohn et al. 2022). Dehydrering hos valpar kan snabbt leda till hypovolemi på grund av att valpar har ökad mängd extracellulär vätska, ej färdigutvecklad lever- och njurfunktion samt har en större vikt/yta-ratio och därmed förlorar mer vätska genom huden jämfört med vuxna hundar (Cohn et al. 2022). Även valpar med för låg koncentration av blodglukos löper större risk att dö (Mila et al. 2017). Det är därför viktigt att valpar ej ska svältas. Enligt Lee och Cohn (2017) kan valpar behöva ersättning av både elektrolyter och glukos när de har diarré.

Diagnostisering av diarré

Eftersom diarré kan bero på många olika anledningar finns det flera olika sätt att diagnostisera diarrén på. I många fall är det däremot svårt att diagnostisera den exakta orsaken till diarrén (Marks 2013). Marks (2013) beskriver att den fysiska undersökningen hos veterinären är viktig för att kunna sätta rätt diagnos på hunden. Även ägarens historia och beskrivning av sjukdomsförloppet kan hjälpa veterinären att urskilja orsak och vilken typ av diarré det är (Gear 2020).

Flera diagnostiseringsmetoder kan bli aktuella vid besök hos veterinären. Ofta är blodprovstagning aktuellt vid diarré för att eventuellt kunna identifiera potentiella orsaker eller sekundära konsekvenser av diarrén (Unterer & Busch 2021). Marks (2013) beskriver att tester för parasiter eventuellt kan vara aktuellt att göra, exempelvis mot *Giardia*. Ultraljud kan vara ett diagnostiseringsverktyg för att hitta lokala eller diffusa förtjockade intestinalväggar, förstörade abdominala lymfkörtlar eller för att utesluta specifika tillstånd som exempelvis främmande kroppar (Mapletoft et al. 2017). Även röntgen kan bli aktuellt för att ge information om eventuella tumörer, främmande föremål eller gasansamlingar i tarmen (Marks 2013).

Även om ingen fastställd orsak till diarrén kan sättas är det viktigt att undersöka sjukdomsförloppets allvarlighetsgrad. Eftersom dehydrering och/eller hypovolemi är vanliga konsekvenser av gastrointestinala förluster är det viktigt att korrekt bedöma hundens hydreringsstatus (Tello & Perez-Freytes 2017). Enligt Tello och Perez-Freytes (2017) finns det ingen specifik markör för att bedöma hydreringsstatus, utan istället sker bedömningen subjektivt vid en fysisk undersökning. Olika variabler som kan indikera på dehydrering är försämrat allmäntillstånd, klibbiga eller torra slemhinnor samt nedsatt hudturgor (Tello & Perez-Freytes 2017). Vidare skriver Tello och Perez-Freytes (2017) att vid allvarligare dehydrering eller hypovolemi kan även takykardi, lågt blodtryck, svag pulskvalité och kalla extremiteter förekomma. På valpar är hydreringsstatusen oftast svårbedömd eftersom de inte alltid uppvisar samma symptom som vuxna individer (Cohn et al. 2022).

Att undersöka hydreringsstatus genom att testa hudens elasticitet/hudturgor är inte alltid en helt tillförlitlig metod (Tello & Perez-Freytes 2017). Detta på grund av att det spelar stor roll vad hunden är i för hull samt ålder på hunden (Tello & Perez-Freytes 2017). Som monitoreringsmetod av dehydreringsgrad är den mest objektiva metoden att väga hunden upprepade gånger (Tello & Perez-Freytes 2017).

2.1 Behandling

2.1.1 Indikationer för behandling

Behandlingen vid AD kan skilja sig mycket beroende på orsaken till diarrén, samt patientens situation och historik. Det första steget när hundägare kontaktar veterinärkliniker är för djurhälsopersonalen att avgöra om inskrivning för behandling och monitorering är nödvändigt (Battersby & Harvey 2006). Enligt Battersby och Harvey (2006) behöver hundar med AD inte skrivas in så länge hunden är alert, utan påverkan på allmäntillstånd och där inga kliniska abnormaliteter kan hittas vid den fysiska examinationen. För dessa patienter räcker ospecifik symptomatisk behandling, medan patienter som uppvisar kliniska fynd vid examination kräver mer specifik behandling (Battersby & Harvey 2006).

Kategorisering av sjukdomstillståndet

Att kategorisera AD i grupperna mild, moderat och allvarlig sjukdom kan underlätta beslutet om patienten behöver inskrivning på veterinärklinik eller ej (Scahill et al. 2024). Scahill et al. (2024) fortsätter beskriva att kategorierna sedan kan delas in i undergrupper beroende på om diarrén innehåller blod eller ej. Dessa kategorier togs fram i en META-analys inför framtagandet av European network for optimization of veterinary antimicrobial therapy's (ENOVAT's) riktlinjer för antibiotikaanvändning vid AD hos hund (Scahill et al. 2024).

Hundar i grupperingen mild sjukdom är alerta och responsiva, har stabil kardiovaskulär status, inga kliniska tecken på dehydrering och/eller hypovolemi samt ingen feber (Scahill et al. 2024). Dessa hundar kan enligt Scahill et al (2024) behandlas hemma.

Inom grupperingen moderat sjukdom har hundarna fortfarande ingen feber, men har mild till moderat påverkan på allmäntillståndet (Scahill et al. 2024). Dessa hundar är dehydrerade och/eller hypovolemiska, men tillståndet kan normaliseras och återgå till normalt allmäntillstånd samt bli cirkulatoriskt stabila vid vätsketerapi (Scahill et al. 2024). Enligt Scahill et al (2024) behöver hundar inom denna grupp veterinärmedicinsk vård för framförallt vätsketerapi.

Hundar i grupperingen allvarlig sjukdom har moderat till allvarlig påverkan på mental status, samt feber med kroppstemperatur $> 39,5^{\circ}\text{C}$ (Scahill et al. 2024). Till skillnad från hundar med moderat sjukdom, har hundar med allvarlig sjukdom en dehydrering och/eller hypovolemi som ej normaliseras fullständigt trots vätsketerapi (Scahill et al. 2024). Hundar inom denna grupp behöver enligt Scahill et al. (2024) därför veterinärmedicinsk vård.

2.1.2 Behandlingsmetoder

Nedan följer olika behandlingar som beskrivs i litteraturen och kan vara aktuella vid AD.

Vätska

Eftersom dehydrering är en vanlig konsekvens av AD är vätska en av de främsta behandlingarna och kan vara livsavgörande (Tello & Perez-Freytes 2017). Det är viktigt att anpassa vätskebehandlingen efter patientens historia, fysiska examination och omfattningen av sjukdomstillståndet (Tello & Perez-Freytes 2017). Enligt Tello och Perez-Freytes (2017) kan oral giva av vätska vara möjligt för husdjur med mild till måttlig diarré så länge de har en normal hydreringsstatus. Att ge vätska oralt kan vara mer kostnads- och tidseffektivt än intravenös giva, men bör ges med försiktighet till patienter som kräks (Tello & Perez-Freytes 2017). Vätska via oral giva bör ges som små mängder med täta intervaller för att uppnå det dagliga vätskebehovet (Tello & Perez-Freytes 2017). Enligt Tello och Perez-Freytes (2017) är det även möjligt att ge vätska som isbitar eller som en oral glukos- och elektrolytlösning.

I en klinisk kontrollerad randomiserad studie med 28 hundar med misstänkt parvovirus undersöktes det om en kommersiell oral vätska som inkluderade prebiotika, fettsyror omega 3 och 6 samt några essentiella aminosyror, kunde underlätta återhämtningen (Tenne et al. 2016). I studien sågs ingen skillnad om att näringslösningen ökade frivilligt vätskeintag jämfört med att erbjuda vanligt vatten (Tenne et al. 2016). Däremot sågs det att näringslösningen kunde främja en snabbare återgång till frivillig aptit samt förbättra kaloriintaget för de hundar som drack av lösningen, jämfört med hundarna som endast drack vanligt vatten (Tenne et al. 2016). Tenne et al. (2016) beskrev däremot att fler studier behövs för att säkerhetsställa ytterligare effekter av den orala näringslösningen.

För patienter som är måttligt till kraftigt dehydrerade bör alltid vätska ges intravenöst (Tello & Perez-Freytes 2017). Intravenös giva möjliggör att kunna ge större mängder vätska snabbt och med exakt administrering (Tello & Perez-Freytes 2017). Enligt Tello och Perez-Freytes (2017) bör svar på blodprover tas i beaktning innan giva för att rätt mängd och rätt sorts vätska ska kunna ges. Med

intravenös vätsketerapi finns även möjligheten att tillsätta tillskott av elektrolyter och dextros om hunden är i behov av det (Candellone et al. 2020).

Skonkost

Oavsett orsaken till AD utgör nutritionell behandling ofta en stor del av behandlingsplanen (Cave 2012). Den nutritionella planen ska anpassas efter hundens anamnes, historik och kliniska fynd (Lenox 2021). Generellt ska fodret som hunden får vid AD vara lättsmält, ha låg fetthalt, rätt mängd och typ av fiber samt gärna vara av hydrolyserade proteiner (Cave 2012). Cave (2012) menar på att fermenterbara fibrer är bra, men att för mycket kan öka diarrén och eventuell buksmärt. Cave (2012) menar därför att fodret bör innehålla max 8 % fibrer totalt, alternativt mindre än 5 % råfibrer. Att dieten är lättsmält är viktigt för alla hundar med en påverkan på gastrointestinala systemet eftersom det gör att hundarna lättare kan ta upp de näringsämnen som behövs (Lenox 2021). Om dieten inte är lättsmält kan osmält mat passera till colon och öka diarrén (Marks 2013). Akut diarré påverkar hundens förmåga att smälta mat samt ta upp näringsämnen och det är därför fördelaktigt med en diet med hög smältbarhet (Lenox 2021).

Lenox (2021) påpekar att då många hundar med gastrointestinala störningar lider av anorexi kan en diet med hög energitäthet vara fördelaktigt för att minska volymen mat som krävs för att komma upp i rätt energiintag. Att öka dietens proteinhalt och fetthalt kan öka energitätheten och palabiliteten av maten för att få hunden att äta (Lenox 2021). Däremot kan en stor mängd fett leda till ökad stimulering av bukspottkörteln, vilket kan leda till alternativt förvärra en pankreatit (Lenox 2021). Fett kan även göra maten mer svårsmält om hunden är påverkad av en gastrointestinal störning (Lenox 2021). Därför menar Lenox (2021) att höga fettnivåer ska undvikas till hundar med pankreatit eller enteropatier som leder till proteinförlust.

Det finns ett stort utbud av kommersiella foder som kan användas till hundar med olika gastrointestinala sjukdomar (Lenox 2021). Vilket foder man väljer bör därför alltid vara individanpassat efter hundens symptom och historia (Lenox 2021). Cave (2012) menar att man även kan göra bra foder hemma när en hund drabbas av AD i en kortare period. Antingen blanda en del KESO (cottage cheese) med en del välkockt ris vilket ger 1 kcal/g, eller en del kokt kycklingbröst utan fett eller skinn, blandat med fyra delar välkockt ris vilket ger 1,3 kcal/g (Cave 2012). Cave (2012) menar på att dessa foder har hög palabilitet, lågt fett, är lättsmälta samt innehåller de ideala makronutrienterna en hund behöver. Lenox (2021) menar däremot på att hemgjorda dieter ska användas med försiktighet då det inte är säkert att de uppfyller hundens nutritionella behov. Enligt Lenox (2021) kan

hemgjorda dieter användas om inget kommersiellt val finns att tillgå eller om hundens aptit är dålig och inte vill äta kommersiella foder.

Candellone et al. (2020) skriver att hundar som lider av AD kan behöva få vätska intravenöst tills de frivilligt börjar äta igen. Hundar med AD som ej har god aptit kan behöva matas genom nossalgs- eller esofagussond för att få i sig näringen som behövs (Candellone et al. 2020).

Tidigt näringsintag

Att få i sig energi möjliggör för ett djur att bibehålla fysiologiska processer trots sjukdom (Chan & Freeman 2006). Enligt Cave (2012) är slutmålet för sjuka hundar med gastrointestinala påfrestningar att få i sig hundens beräknade resting energy requirement (RER). RER anges i kilokalorier per dygn och beräknas $70 \times \text{kroppsvikt i kg}^{0,75}$ (Cave 2012). Cave (2012) rekommenderar vid akut gastroenterit att hunden de första tre till fyra timmarna kan få vätska oralt för att ej bli dehydrerad och direkt efteråt kan 25 % av hundens RER ges uppdelat på tre portioner under dagen. Mängden mat kan sedan snabbt ökas vid klinisk förbättring (Cave 2012).

Att behandla AD med svält har beskrivits vara en vanlig behandlingsmetod, men som numera ifrågasätts. I en äldre artikel av Battersby och Harvey (2006) nämns det att fasta 24 timmar följt av att ge flera små mål mat av exempelvis kyckling och ris är den vanligaste behandlingsmetoden vid enkel AD. Cave (2012) beskriver dock att metoden att initialt svälta hundar med AD är baserad på antaganden och inte specifik forskning. Vanliga argument för initial svält är att magen får vila och därmed kan återhämta sig snabbare, att kräkningar med risk för aspiration ska minska, att spridningen av bakterier från mag-tarmkanalen ska minska samt minskning av osmotisk diarré (Cave 2012).

I en randomiserad, kontrollerad klinisk studie med 30 valpar som hade diagnostiserats med allvarlig enterit orsakad av parvovirus var målet att undersöka huruvida svält var fördelaktigt eller inte (Mohr et al. 2003). I studien fick hälften av hundarna inom tolv timmar från inskrivning enteral nutrition via nossalgs-sond, andra hälften var fastande tills de inte kräkt på tolv timmar (medelvärde 50 timmar efter inskrivning). Resterande behandlingar var identiska (Mohr et al. 2003). Mohr et al. (2003) kom fram till att gruppen som fick enteral näring återhämtade sig med bättre aptit, blev av med diarré och kräkning och fick bättre allmäntillstånd snabbare jämfört med gruppen som svält. I studien av Mohr et al. (2003) blev även inskrivningstiden kortare för de hundar som fick tidig enteral näring. Mohr et al. (2003) kom även fram till att gruppen som sondmatades hade en bättre tarmhälsa med tanke på att gruppen som svält fick en ökad permeabilitet av laktulos. Mohr et al. (2003) diskuterade även att

förbättringen hos hundarna med tidigt insatt enteral näring kan bero på att näringen minskade ett katabolt tillstånd samt minskade inflammation i gastrointestinala systemet.

Pre-, pro- och synbiotika

Probiotika innehåller levande mikroorganismer som ska ha en bevisad positiv effekt för det gastrointestinala systemet (Schmitz 2021). Schmitz (2021) beskriver att probiotika kan finnas som tillskott, specifik mat eller i medicin. Prebiotika kan också finnas i specifik mat eller som tillskott och ska stimulera tillväxt och/eller aktivitet av godartade mikroorganismer i tarmen (Schmitz 2021). Enligt Schmitz (2021) är synbiotika en kombination av både pro- och prebiotika.

I en klinisk studie av (Kelley et al. 2009) undersöktes effekten av att ge hundar med idiopatisk AD en specifik probiotika. I studien fick 13 hundar den specifika probiotikan *Bifidobacterium animalis AHC7*, vilket jämfördes med en placebogrupp på 18 hundar. Resultatet visade på signifikant minskad sjukdomstid samt minskad administrering av antibiotika för de hundar som fick probiotikan (Kelley et al. 2009).

I en ny META-analys som undersökte om behandling med pro-, pre- eller synbiotika kortar ner sjukdomstiden för hundar med AD, blev däremot resultatet att det inte påskyndar återhämtningen av AD (Scahill et al. 2024). Även Schmitz (2021) tar upp att många av produkterna som marknadsförs som pro- och/eller synbiotika egentligen inte uppfyller kriterierna som finns, särskilt inte kravet att bevisa att produkterna har en fördelaktig effekt för individen som konsumerar det. Därför är det viktigt att veta vilken specifik pre- pro och synbiotika som används (Schmitz 2021). Vidare menar Schmitz (2021) att det kan finnas fördelar med att använda vissa probiotika vid infektiösa sjukdomar som parvovirus samt vid AHDS. Inga negativa konsekvenser har hittats för pro-, pre och synbiotika (Scahill et al. 2024).

Medicinering

Medicinering är en vanlig behandling vid AD för hundar som kommer till en veterinärklinik. I en retrospektiv journalstudie kunde German et al. (2010) se att de vanligaste läkemedlen vid AD var antibiotika, steroider, antiemetika, NSAIDs och läkemedel som skyddar mag- och tarmslemhinnan. Det ska dock tas i beaktning att denna studie är gjord i Storbritannien och att rekommendationerna kring läkemedelsförskrivning skiljer sig från Sverige.

I en systematisk review-studie med META-analys inför ENOVAT's riktlinjer kommer författarna fram till att antibiotika inte påskyndar läkningen av AD med milda eller moderata symptom hos hund (Scahill et al. 2024). Scahill et al. (2024)

kom även fram till att hundar med AD som behandlades med antibiotika inte heller påverkade faktorer som dödlig utgång, tid till förbättring eller utvecklingen av sjukdomen.

3. Material och metod

Detta kandidatarbete inom djuromvårdnad utgjordes av en litteraturöversikt och en enkätstudie. Huvudsakligen besvarades frågeställningarna med resultatet av enkäten riktad till svenska hundägare. Resultatet jämfördes därefter med den inhämtade informationen från litteratursökningen.

3.1 Litteraturöversikt

En litteratursökning genomfördes för att ge en bakgrund till ämnets relevans samt för att visa vad den senaste forskningen säger om AD. Litteratursökningen genomfördes främst via databaserna PubMed, Web of Science, Google Scholar och Primo. Sökorden som bland annat användes i olika kombinationer var dog, canine, acute diarrhea, acute hemorrhagic diarrhea syndrome, gastro intestinal disease, treatment, management, nutrition, starvation och supplements. Flera relevanta artiklar hittades i källhänvisningarna från de framsökta artiklarna. Ingen tidsbegränsning sattes för när artiklarna skulle vara publicerade då även äldre förlagda metoder var relevanta för arbetets frågeställningar. Äldre källor har även använts om hundens fysiologi där informationen om fysiologin fortfarande ansågs relevant. Artiklarnas ålder togs dock i beaktning och nyare litteratur värderades högre.

I detta arbete har 26 källor använts. Källorna som använts har varit kliniska studier, reviewartiklar, faktaböcker och olika myndigheters information.

3.2 Enkätstudie

En enkät riktad till svenska hundägare utformades via plattformen Netigate. Enkäten skickades först ut på prov till ett fåtal hundägare i författarnas bekantskap, samt till arbetets handledare. Efter revidering distribuerades enkäten online i de hundinriktade och svenskspråkiga facebookgrupperna *Vetbase 2.0* (19 600 medlemmar), *Träna hund!* (42 100 medlemmar) samt *Hundfoder – en riktig djungel!* (12 500 medlemmar). *Vetbase 2.0* är en facebookgrupp där människor kan fråga om råd gällande allt som en djurägare kan fundera över. *Träna hund!* riktade sig till människor som vill diskutera hundträning, samt ge tips och feedback till varandra. Gruppen *Hundfoder – en riktig djungel!* diskuterade människor hundfoder och tillskott.

Målet var att enkäten skulle nå ut till en bred urvalsgrupp i olika åldrar, med olika typer av hundar för olika användningsområden. Krav för att få delta i enkäten var att respondenten äger eller bor tillsammans med en hund alternativt har gjort det tidigare. Respondenterna var anonyma, men då enkäten genomfördes online och

IP-adresser automatiskt samlades in började enkäten med att deltagarna gav samtycke till hanteringen av deras personuppgifter. Att acceptera detta var ett krav för att kunna gå vidare och besvara resterande del av enkäten. I slutet av enkäten fanns även möjlighet att fylla i en mailadress om respondenterna ville ha det färdiga arbetet mailat till sig.

Enkätens utformning

Enkäten bestod av nio olika sidor med totalt tjugo frågor. I enkäten användes logik på en fråga. Om en respondent svarade "nej/vet ej" på frågan om deras hund någon gång drabbats av AD, kom inte den nästföljande frågan som handlade om vad respondenten trodde orsakat diarrén. Resterande frågor besvarades av alla respondenter. Enkäten bestod av både frågor där respondenten endast kunde välja ett svar och frågor där flera svarsalternativ var möjliga. På vissa frågor hade även deltagarna möjlighet att svara med fritext. I bearbetningen av resultatet lästes alla fritextsvar igenom och vanligt återkommande svar delades in i olika kategorier. Ett fritextsvar kunde delas in i flera kategorier om författarna ansåg det passande. Vid publikationen av enkäten klargjordes det att om hundägaren ägde eller har ägt flera hundar som uppvisat AD skulle endast en hund väljas och svaras för.

Enkäten bestod av frågor som undersökte hur hundägare behandlar AD, om specialfoder som skonkost eller andra supplement används, var hundägarna fått informationen om hur de ska behandla AD ifrån samt om hundägarna själva kände sig säkra på hur de ska hantera AD. Även frågor om hur länge de väntar med att uppsöka veterinär om deras hund drabbats av AD samt om det finns några specifika symptom i kombination med diarrén som får dem att uppsöka veterinärvård behandlas i enkäten. Enkäten kan ses i sin helhet under bilaga 1.

I enkäten fanns även frågor om vad hundarna var i för viktklass samt om hunden hade något speciellt användningsområde. Detta för att eventuellt kunna se några samband om riskkategorier/grupper. Eftersom det inte gick att utläsa något utstickande utifrån hundarnas vikt eller användningsområde plockades dessa frågor bort från resultatdelen.

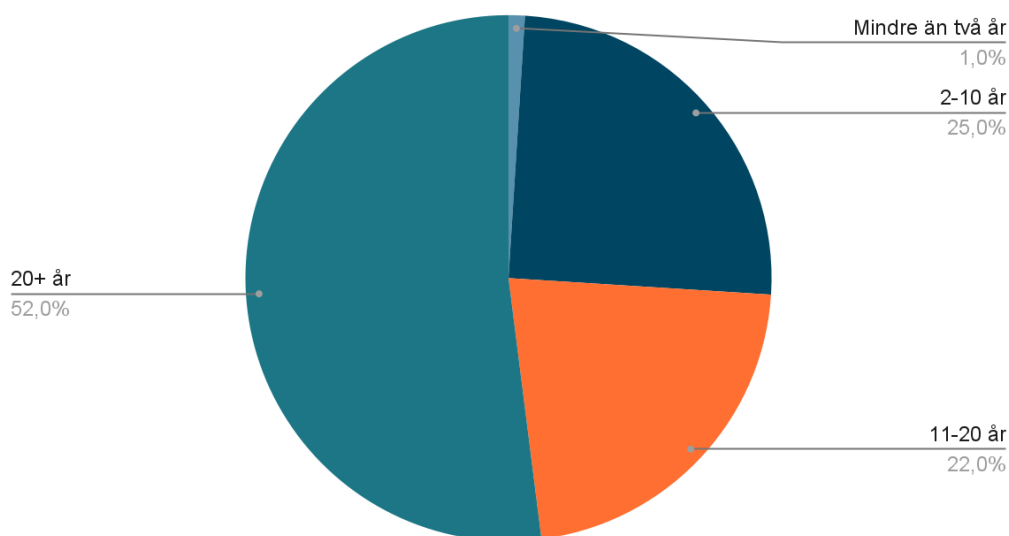
Enkäten publicerades 18/2 – 2025 och stängdes sedan efter två veckor. Totalt samlades 173 svar in, varav 147 svar slutförde hela enkäten. Endast slutförda enkätsvar analyserades, det blev därav ett svarsbortfall på 15 %. Sammanställning av svaren och datahanteringen gjordes i Netigate. Resultatet har endast bearbetats deskriptivt, inga ytterligare statistiska analyser har utförts.

4. Resultat

Studiepopulation

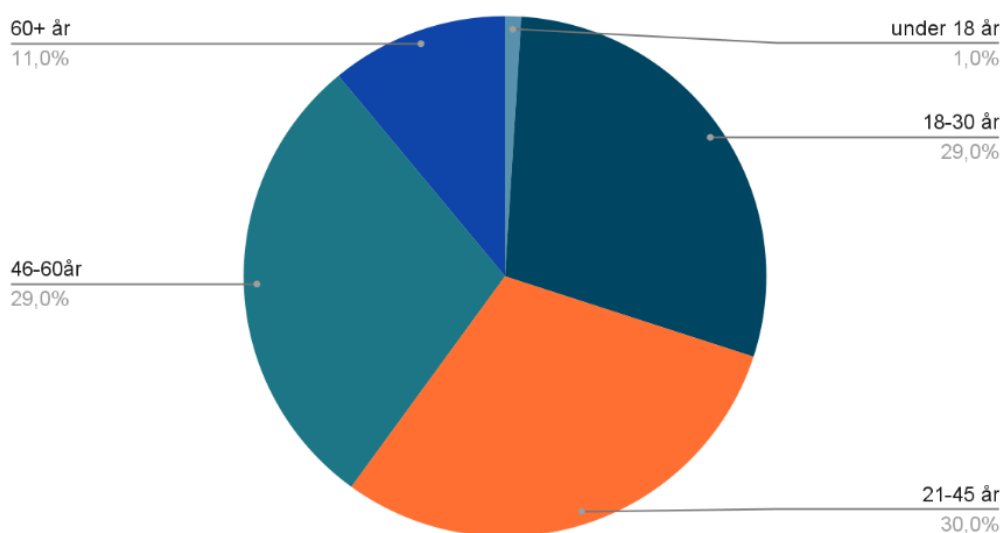
Totalt slutförde 147 deltagare enkäten. Det var 97 % kvinnor, 2 % män samt 1 % icke-binära som svarade på enkäten. De flesta deltagarna i enkäten hade mer än 20 års erfarenhet av hund, se figur 1. Åldern på deltagarna var mestadels fördelade mellan 18 – 60 år, se figur 2.

Antal år erfarenhet av hund

Figur 1. Visar procentuella fördelningen av hur många års erfarenhet deltagarna hade av hund.

Ålder på deltagarna i enkäten

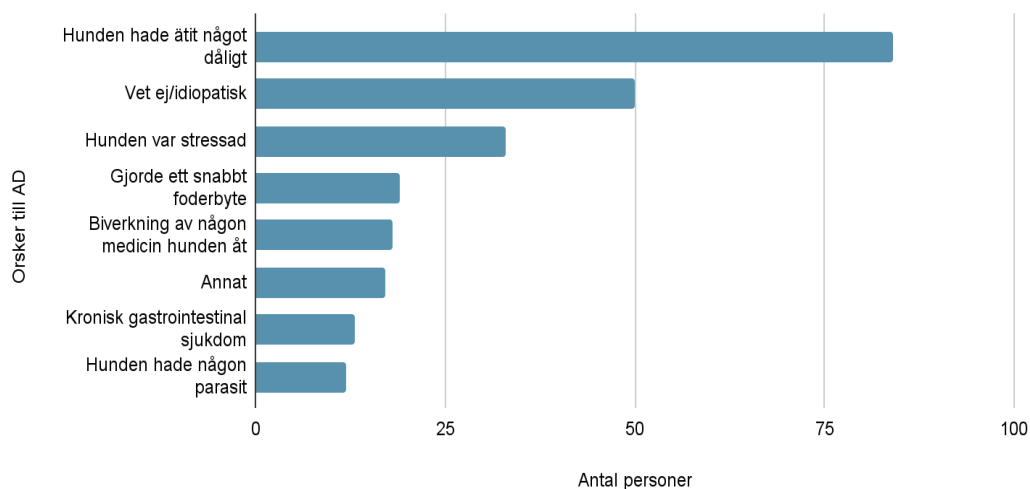

Figur 2. Visar procentuella fördelningen av åldern på deltagarna i enkäten.

Orsak till diarrén

Drygt hälften av hundägarna (58 %) trodde att hundens diarré berodde på att hunden ätit något olämpligt. Andra vanliga orsaker var att hunden var stressad (23 %) eller att orsaken var idiopatisk och hundägarna inte visste varför hunden fått diarré (35 %). Några av fritextsvaren som uppgavs under kategorin “Annat” var att hunden fått i sig någon bakterie, att AD berodde på olika saker vid olika tillfällen, allmänt känsliga magar, tarmvred, dålig foderkvalité och att hunden utvecklat någon allergi. Se figur 3 för fler anledningar till AD, respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.

Anledning till AD

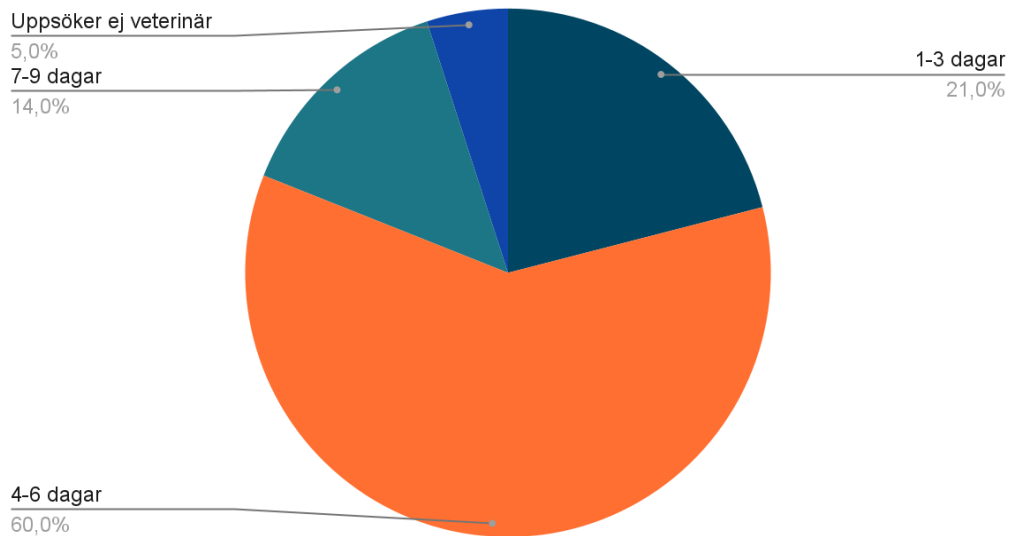

Figur 3. Visar anledningarna till varför hundägare trodde att deras hund fått diarré. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.

Uppsökande av veterinärmedicinsk vård

Inga hundägare som slutförde enkäten åkte in till veterinär första dygnet som hunden fått diarré om inga andra allvarliga symptom uppvisades. Se figur 4 för att se när deltagarna i enkäten valde att uppsöka veterinär på grund av AD hos hund om hunden inte blivit bättre.

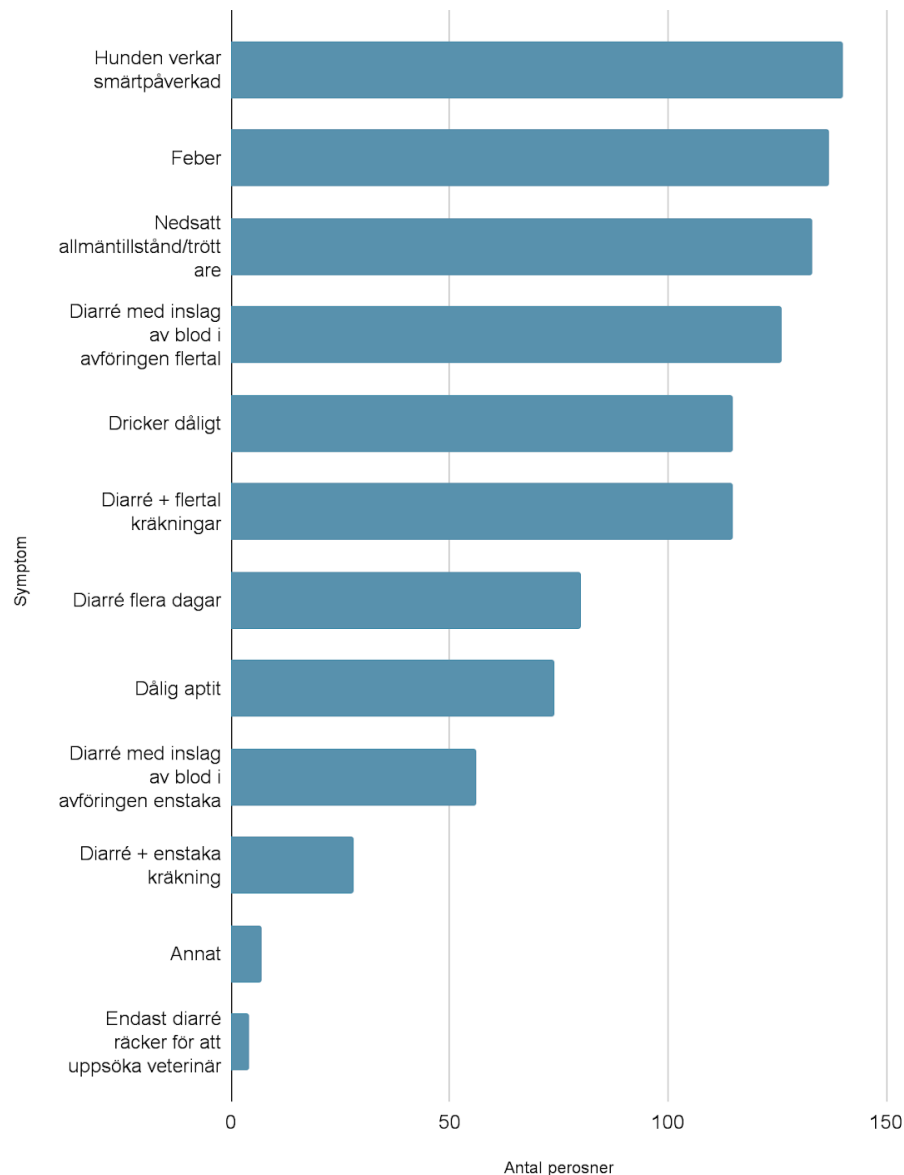
Uppsöker veterinär på grund av AD hos hund efter antal dagar

Figur 4. Visar procentuellt efter hur många dygn respondenterna valt att uppsöka veterinär på grund av AD hos sin hund.

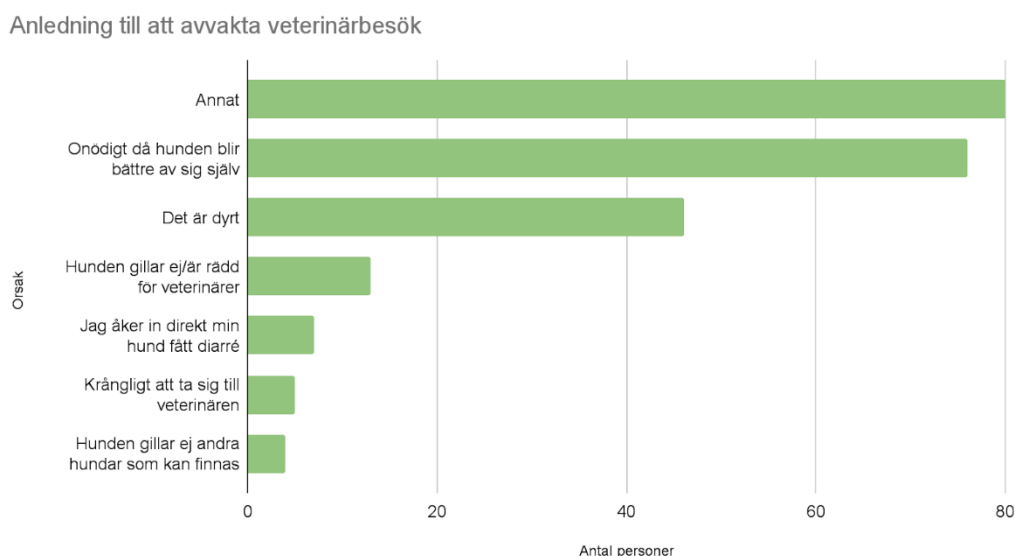
Vidare konstaterades det att de sex vanligaste symptomen utöver AD som gjorde att hundägare valde att uppsöka veterinär var om hunden verkar smärtpåverkad (95 %), har feber (93 %), har nedsatt allmäntillstånd (90 %), har blodig diarré flertalet gånger (86 %), dricker dåligt (78 %) och/eller har flertal kräkningar (78 %). Under kategorin annat kom det bland annat upp misstanke om corp al, att hunden fått i sig något giftigt, att mycket berodde på allmäntillståndet samt att hundägarna valde att kontakta veterinär online innan valet att åka in gjordes. Se figur 5 för fler symptom som gjorde att hundägare valde att uppsöka veterinär. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svar.

Symptom som gör att hundägare väljer att uppsöka veterinär

Figur 5. Visar vilka symptom som gör att hundägare väljer att uppsöka veterinär. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.

I figur 6 syns vilka anledningar som gjort att respondenterna avvaktat med att uppsöka veterinär om deras hund drabbats av AD. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ. Anledningen till att deltagarna i enkäten avvaktade med att åka in med sina hundar till veterinären berodde till största del på att hunden kunde bli bättre hemma.

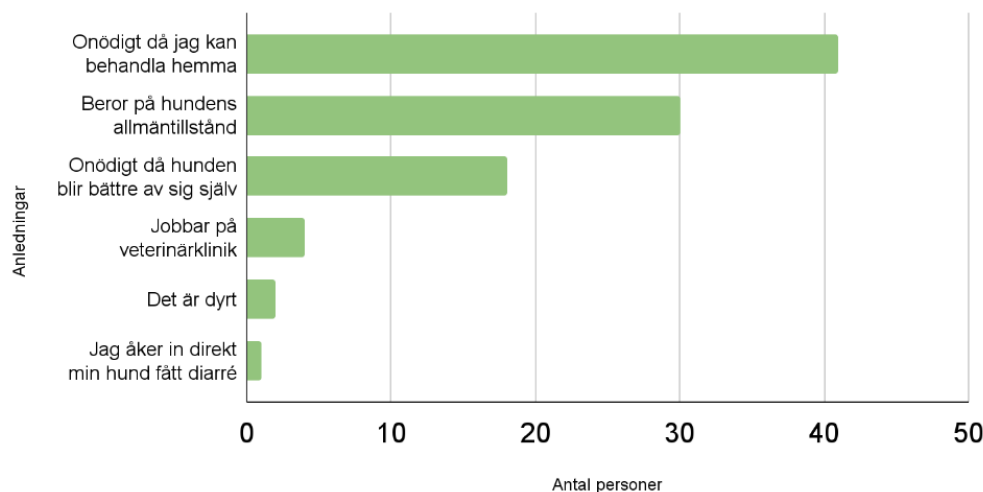

Figur 6. Visar anledningar till att avvakta veterinärbesök enligt hundägare som svarade på enkäten. Respondenterna hade möjlighet att välja flera svarsalternativ.

På samma fråga om anledningar till varför respondenterna avvaktat med veterinärbesök, var det 80 respondenter som valde kategorin “Annat” och svarade med fritextsvar. De vanligaste fritextsvaren grupperades in i sex kategorier (se figur 7). Ett fritextsvar kunde delas in i flera kategorier. Det vanligaste fritextsvaret var att respondenterna ansåg att veterinärbesök inte behövdes då AD enligt respondenterna kunde behandlas hemma med framförallt skonkost och probiotika. Andra fritextsvar som inte presenteras i diagrammet var att fåtal respondenter kommenterade att de brukade ta kontakt med kliniken över telefon först, att anledningen till diarrén spelade roll för om de valde att åka in till veterinär eller inte, att veterinärbesöket kunde bli stressigt för hunden, att hundens ålder togs i beaktning samt att respondenterna ej ville riskera att komma med en smitta till eller överbelasta klinikerna.

Anledning till att avvakta veterinärbesök

Från kategorin annat i diagram 7A.

Figur 7. Visar de vanligaste fritextsvaren från kategorin "Annat" i figur 6.

Behandling

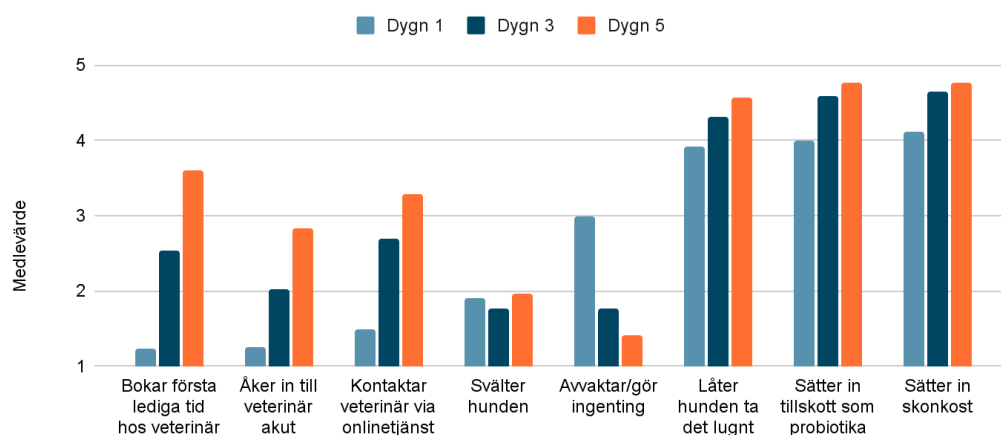
I enkäten kunde respondenterna välja flera svarsalternativ på frågan om de väljer att avvakta med att uppsöka veterinär och vad de gör med hunden hemma om den drabbats av AD. Det vanligaste hundägare gör för att hunden ska bli bättre är enligt enkätsvaren att ge probiotika eller andra tillskott hemma (84 %). Andra vanliga svar var att ge hunden kokt ris och vit fisk (56 %) och att byta direkt till kommersiellt skonkostfoder (52 %). Mindre vanliga svar var att svälta hunden i 1 – 2 dygn (14 %) och fortsätta med samma foderrutiner som annars (6 %). Flera respondenter (23 %) hade svarat med fritextsvar under kategorin "Annat". Bland fritextsvaren uppgav de flesta respondenterna att de gav hunden många små mål med mat samt tillsatte extra vätska till maten. Vissa gav även vätskeersättning samt gav morotspuré eller kokta morötter, men inget annat extra godis eller tuggben. Det kommenterades även att det beror på ålder samt storlek på hunden då unga, gamla och små hundar lättare blir dehydrerade än andra.

Scenarion

I enkäten ställdes ett scenario upp där deltagarna skulle tänka att deras hund fått AD. Deltagarna i enkäten fick sedan svara på åtta påståenden om hur sannolikt det var att de på en skala 1 – 5 (1 = inte troligt alls, 5 = mycket troligt) skulle utföra dessa påståenden efter ett, tre och fem dygn som hunden haft AD. I figur 8 presenteras medelvärden av respondenternas svar på hur troligt det var att de utförde vardera påstående på respektive dygn.

Scenario vid AD

1 = inte troligt alls, 5 = mycket troligt

Figur 8. Visar medelvärdet på hur troligt det är att hundägare utför vardera påstående när deras hund drabbats av AD första, tredje och femte dygnet. 1 = inte troligt alls att djurägaren utför det valda påståendet och 5 = mycket troligt att hundägaren utför påståendet.

Att ge skonkost var enligt respondenterna en vanlig behandlingsmetod. Under första dygnet hunden hade AD svarade 77 % 4 eller 5 på att ge hunden skonkost, efter tredje dygnet var det 91 % och efter fem dygn var det 92 %. Sannolikheten att ge tillskott (exempelvis probiotika) ökade från 70 % första dygnet till 87 % tredje dygnet och sedan till 92 % femte dygnet. Även att låta hunden ta det lugnt var ett vanligt svar efter 5 dygn med AD där 90 % svarade 4 eller 5.

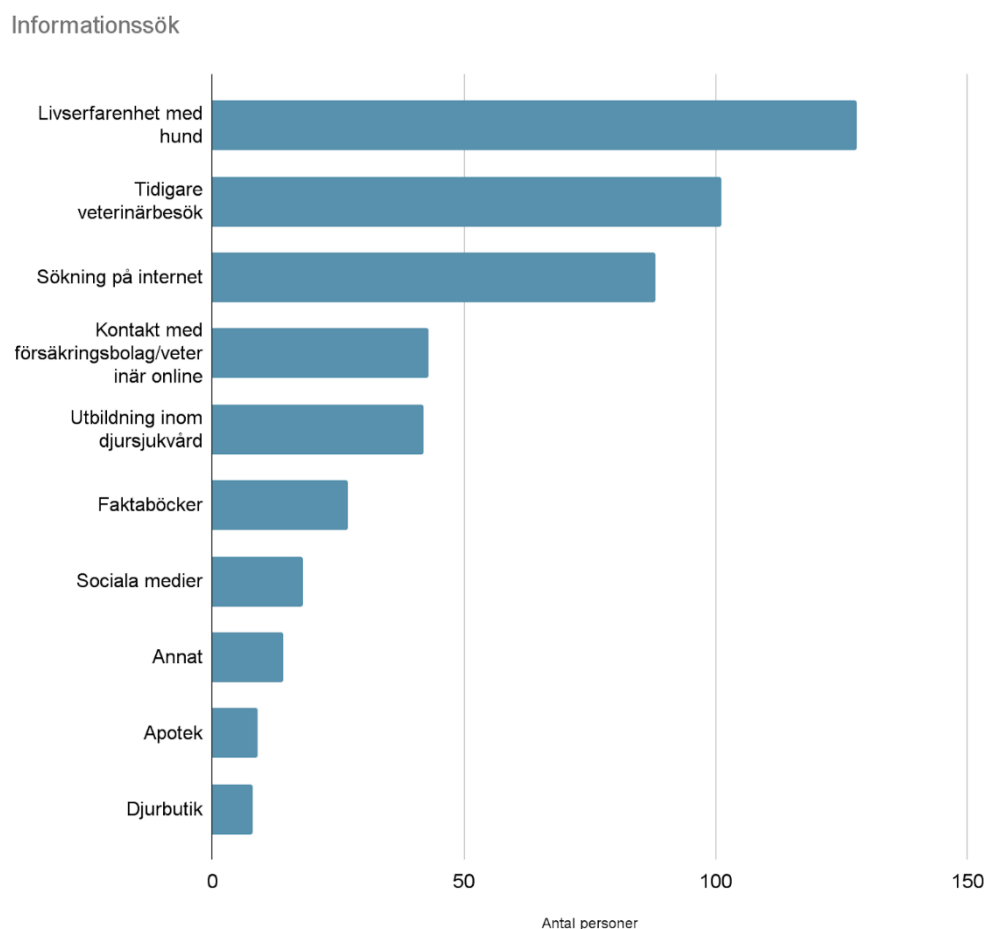
Av respondenterna var det 6 % som efter ett dygn, 13 % efter tre dygn och 15 % efter fem dygn som satte 4 eller 5 på hur troligt det var att respondenterna skulle svälta en hund med AD. Av dessa 15 % (n = 23) hade 70 % haft hund i över 20 år och 95 % hade lärt sig hur AD ska hanteras genom livserfarenhet med hund. Majoriteten av respondenterna i enkäten svarade med 1 – 2 om hur troligt det var att de skulle svälta hunden vid AD (69 % efter ett dygn, 76 % efter tre dygn och 66 % efter fem dygn).

Det går även att utläsa ur resultatet att när hunden haft AD en längre tid var respondenterna mer benägna att uppsöka veterinär, antingen fysiskt eller via onlinetjänster. Under första dygnet i scenariot när hunden haft AD var det endast 1 % som svarade 5 på påståendet att boka första lediga veterinärtid medan efter femte dygnet var det 41 % som svarat 5 på samma påstående.

Informationshämtning

Bland respondenterna var det vanligast att informationen om hur AD ska hanteras kom från livserfarenhet med hund (87 %). De nästkommande två vanligaste

svaren var tidigare veterinärbesök (69 %) samt sökning på internet (60 %). Se figur 9, respondenterna kunde välja flera svarsalternativ. Bland fritextsvaren som angavs under kategorin "Annat" var vanliga svar uppfödare, annan kunnig person inom hund samt några respondenter som drog kopplingar till människans fysiologi och var utbildade inom det.

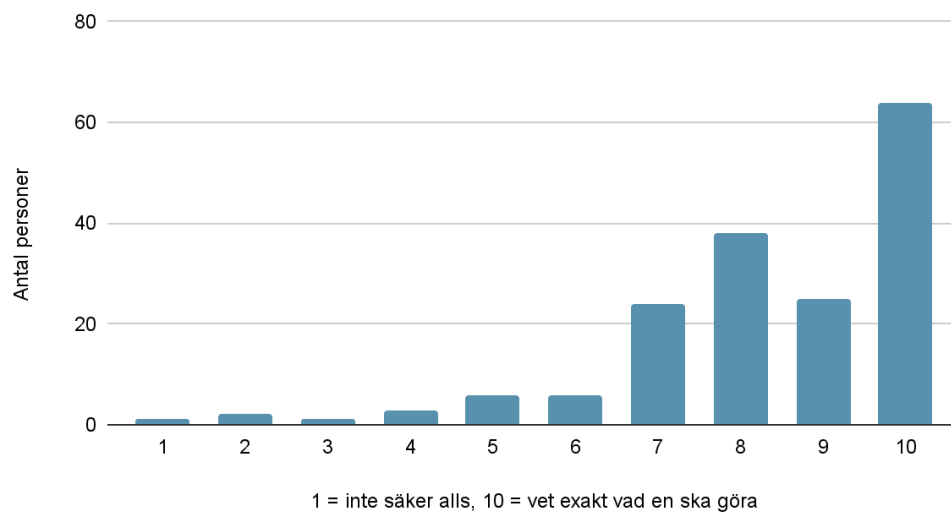
Figur 9. Visar var djurägare har fått sin kunskap om AD hos hund ifrån. Respondenterna kunde välja flera svarsalternativ.

En fråga ställdes om var respondenterna skulle vända sig om de ville söka mer information om AD hos hund. Respondenterna kunde välja flera svarsalternativ. Vanliga svar var att söka på internet (74 %), få information från veterinärklinik (67 %) samt fråga veterinär online (54 %). Andra svar var att de frågar någon bekant (33 %), letar i faktaböcker (12 %), använder sociala medier (10 %), frågar apotek (8 %), försäkringsbolag (8 %) eller djurbutik (7 %). Totalt var det 23 % av respondenterna som inte tyckte att det var lätt eller inte visste om det var lätt att hitta information om hur hundägare ska hantera AD hos sin hund. Av dessa 23 % var 44 % i åldersspannet 18 – 30 år, 44 % hade även 20 + års erfarenhet av hund.

Självsäkerhet kring behandling

Respondenterna fick välja en siffra mellan ett och tio (1 = inte säker alls, 10 = mycket säker) beroende på hur säkra de var på hur AD skulle hanteras hos hund (se figur 10). Av respondenterna var 35 % helt säkra och visste exakt vad som skulle göras om en hund drabbades av AD. Medelvärde låg på 8,32 med en standardavvikelse på 1,83.

Hur säker är hundägare på att hantera akut diarré hos hund?

Figur 10. Visar på en skala 1 – 10 hur säkra respondenterna kände sig på att hantera akut diarré hos hund.

5. Diskussion

I denna studie har det konstaterats att majoriteten av respondenterna kände sig säkra på hur AD hos hund skulle hanteras. Majoriteten av respondenterna behandlar AD hos hund med probiotika och skonkost, antingen hemlagad eller kommersiell. Bland respondenterna var det vanligast att informationen om hur AD ska hanteras kommer från livserfarenhet med hund, tidigare veterinärbesök samt från sökning på internet.

5.1 Metoddiskussion

I detta arbete genomfördes en litteraturöversikt för att undersöka hur vetenskapliga artiklar beskriver hanteringen och behandlingen av AD hos hund. Under litteratursökningen var det däremot svårt att hitta tydliga riktlinjer för hanteringen av AD, framförallt om hur mildare grad av AD kan hanteras i hemmet av hundägaren. Även Candellone et al. (2020) tar upp att de riktlinjer som finns är inkonsekventa. Under arbetet har de riktlinjer som hittats främst funnits i översiktsartiklar samt i böcker som sammanställt litteratur och fysiologi. I detta arbete har det därför utöver originalartiklar även använts översiktsartiklar samt veterinärmedicinska böcker. Översiktsartiklar samlar mycket information i samma text, men innehållet kan vara påverkat av artikelförfattarens tolkningar. Detta kan därför ha påverkat resultatet i detta arbete.

Enkäten fick totalt 147 genomförda svar vilket ansågs som tillräckligt underlag för denna studie. Sett till den hela svenska hundägarpopulationen är det däremot ett litet antal, vilket kan göra det svårt att dra slutsatser som gäller för hela målpopulationen. Däremot är det möjligt att urvalsgruppen speglar de aktuella grupper där enkäten distribuerades.

Enkäten i den här studien distribuerades via tre svenskspråkiga facebookgrupper med målet att nå ut till en stor grupp människor över hela Sverige. Detta kan ha påverkat resultatet av studien då det inte är säkert att distribueringen nådde ut till alla åldersgrupper i lika stor grad. Det kan antas att vissa åldersgrupper är mer aktiva på Facebook än andra, samt att vissa åldersgrupper äger hund i större utsträckning än andra. I enkäten var åldersfördelningen jämnt fördelad över grupperna 18 – 30 år, 31 – 45 år och 46 – 60 år, medan andelen 60 + år och < 18 år var mindre. Eftersom åldersgrupperna inkluderar olika intervall med antal år, kan andelen av vardera åldersgrupp ge en felaktig bild över enkätens åldersfördelning.

Distribueringsmetoden kan även ha påverkat fördelningen av kön. I enkäten uppgav 97 % av respondenterna att de var kvinnor. Författarna till denna studie

misstänker att den stora andelen kvinnor kan bero på att det är fler kvinnor som söker sig till de facebookgrupper som enkäten distribuerades i. Det kan även resoneras om att kvinnor är mer benägna att svara på enkäter jämfört med män (Becker 2022).

En annan risk med enkätens distribueringsmetod är urvalsbias i kunskapsnivån av de som svarade på enkäten. Majoriteten (52 %) av respondenterna angav att de hade över 20 års erfarenhet av hund. Endast 1 % uppgav att de hade mindre än 2 års erfarenhet av hund. En anledning till att så få respondenter hade under två års erfarenhet av hund kan bero på att dessa inte funnit eller sökt sig till facebookgrupperna. Hundägare med lång erfarenhet kan tänkas ha en mer etablerad åsikt än nyare hundägare. De facebookgrupper som enkäten distribuerades i är dessutom riktade till olika ämnen som hundträning och hundfoder. Detta kan medföra att personer med specifikt intresse och kunskap av ämnena söker sig till dessa grupper, vilket kan medföra att svaren och kunskapsnivån inte är representativ för alla svenska hundägare.

En potentiell brist i utformningen av enkäten är att olika respondenter tänkt olika definitioner av diarré. Akut diarré definierades i enkäten som *“lös eller vattnig avföring som är svår att plocka upp under en tidsperiod kortare än tio dagar”*. Denna definiering hämtades av Hubbard et al. (2007) som också använt den definitionen i en enkät riktad till hundägare. Målet med definitionen var att göra det enkelt för hundägarna att förstå arbetets avgränsning gällande diarré. Definieringen kan däremot vara en potentiell felkälla då den möjliggör olika tolkningar.

Målet med enkäten var att ge en bild över hur svenska hundägare hanterar akut diarré. Under skapandet av enkäten upptäcktes däremot en svårighet med att utforma enkätfrågor utan att frågorna skulle upplevas vinklade. Lösningen blev frågorna på sida sex där respondenten ställdes inför scenariot att dennes hund har fått AD och skulle sedan svara på hur sannolikt det var att respondenten skulle utföra olika påståenden efter en, tre respektive fem dygn som hunden haft AD. Påståendena utgick från vad olika litteratur tar upp som behandlingsförslag vid AD. Det är dock inte säkert att dessa påståenden inkluderar allt vad hundägare brukar göra i hemmet för att behandla AD hos hund, vilket kan ge ett missvisande resultat. I enkäten fanns däremot flera möjligheter för fritextsvar där egna behandlingsalternativ kunde uppges.

På tredje frågan på sida sju efterfrågades det hur många dagar respondenterna väntar på att uppsöka veterinär när deras hund drabbats av AD. I frågan specificerades det inte att detta gällde om inga andra symptom än AD uppvisades och inte heller hur hundens allmäntillstånd var. Detta kan ha lett till missförstånd i

frågan då flera deltagare på andra frågor uppgav att uppsökandet av veterinär mycket berodde på andra symptom eller hundens allmäntillstånd.

I fråga fyra på sida sju om vad respondenterna gör för att få hunden att bli bättre innan veterinär kontaktas var ett alternativ att ge hunden "kokt ris + vit fisk".

Alternativet kom från författarnas egna erfarenheter, men under detta arbete har det ej kunnat hittats litteratur på att specifikt vit fisk ska ges vid AD.

Svarsalternativet stänger för andra alternativ som exempelvis kokt kyckling eller keso som Cave (2012) rekommenderar. Svarsalternativet borde ha varit

"hemmagjord skonkost", för att öppna upp för olika alternativ till hemlagad skonkost. Alternativet kokt ris + vit fisk kan ha fått ett falskt lågt antal mot vad alternativet hemlagad skonkost kunde ha fått.

Gällande sjätte frågan på sida sju om anledningar till att avvakta med veterinärbesök valde majoriteten (80 respondenter) att svara fritextsvar under kategorin "Annat". Det vanligaste fritextsvaret var att respondenterna ansåg sig kunna behandla AD hos hund själva i hemmet med hjälp av skonkost och probiotika samt att mycket berodde på hundens allmäntillstånd. Eftersom flera av dessa svar var återkommande valde författarna till detta arbete att göra ett nytt diagram (figur 7) där de vanligaste fritextsvaren som angetts under kategorin "Annat" delades in i kategorier. Detta kan göra att svarsfrekvensen är falskt lågt på svaren "att det beror på hundens allmäntillstånd" och "att det går att behandla hemma" då dessa ej fanns med som färdiga alternativ i enkäten. Det finns även risk för dubbelrapportering av svar på samma fråga eftersom det på denna fråga var möjligt att välja fler olika svar. Detta kan ha resulterat i att respondenter valt ett färdigt alternativ i enkäten samt även angett liknande svar under fritextsvaren. Om en liknande enkät skickas ut i framtiden, bör alternativen om att behandla hemma och opåverkat allmäntillstånd finnas med som svarsalternativ för att ge en mer korrekt fördelning av svaren.

Av litteraturen som det har tagits del av i detta arbete har flertal källor tagit upp vikten av att valpar och mindre hundar är extra känsliga för dehydrering (Cohn et al. 2022; Battersby och Harvey 2006). Detta har även vissa respondenter tagit upp i fritextsvaren i enkäten, nämligen att hundens ålder samt vikt spelar roll i när respondenterna väljer att uppsöka veterinär. Det hade varit intressant att ha en fråga i enkäten huruvida hundägare i Sverige ansåg att hundens ålder och vikt spelar roll för när en veterinär bör uppsökas. Detta för att få en större uppfattning om detta påstående var något alla respondenter reflekterat kring och höll med om.

5.2 Resultatdiskussion

Syftet med detta arbete var att undersöka hur svenska hundägare hanterar AD hos sin hund och jämföra detta med vad den senaste forskningen säger. Resultatet visade på att många av respondenterna hanterar AD likt vad den senaste forskningen föreslår och att respondenterna kände sig säkra på hur AD ska hanteras.

Behandling

Att sätta in skonkost till sin hund var bland respondenterna en vanlig behandling vid AD. Av respondenterna var det 91 % som svarade att det var troligt att de skulle sätta in skonkost till sin hund efter tre dygn när hunden drabbats av AD. Det är positivt att jämföra denna siffra med vad artiklarna i litteratursökningen visade, nämligen att nutrition utgör en stor del av behandlingsplanen vid AD hos hund (Cave 2012; Lenox 2021). Detta resultat visar att många av respondenterna behandlar AD likt vad den senaste forskningen säger.

Användning av tillskott som probiotika var också en behandlingsmetod som många av respondenterna använde tidigt i behandlingen av AD. I litteratursökningen till detta arbete har däremot bevisgraden för probiotika varit varierande. I en ny META-analys av Scahill et al. (2024) blev resultatet att pre-, pro och synbiotika inte påskyndar återhämtningen av AD, men att de inte har några negativa konsekvenser. Eftersom många av respondenterna i detta arbete använde tillskott som probiotika kan man anta att dessa respondenter upplevde att probiotika fungerade. Många respondenter beskrev däremot att probiotika användes i kombination med skonkost, vilket kan göra det svårt att utvärdera effekten av endast probiotikan. Eftersom evidensen för pro-, pre och synbiotika har varit varierande i litteratursökningen till detta arbete, men att inga negativa konsekvenser har hittats, kan det antas att dessa tillskott kan användas som komplement till behandling vid AD. Pro-, pre- och synbiotika bör dock inte vara den huvudsakliga behandlingsmetoden vid AD då det saknas evidens som styrker detta.

En annan avsikt i detta arbete var att undersöka ifall äldre behandlingsmetoder fortfarande används av svenska hundägare. Att svälta hunden i 24 timmar innan matgiva har beskrivits som en vanlig äldre behandlingsmetod vid AD (Cave 2012). Det har däremot bevisats att tidig enteral näring vid AD ger snabbare återhämtning och förbättrat allmäntillstånd jämfört med om hunden svälter (Mohr et al. 2003). Resultatet i detta arbete visade att majoriteten av respondenterna inte skulle svälta sina hundar om de drabbats av AD. Det fanns däremot varierande svar, där en liten andel respondenter besvarade att det var troligt att de skulle använda svält som behandlingsmetod. Även om det var en liten andel

respondenter visar det ändå på att äldre behandlingsmetoder fortfarande finns kvar och till viss del används av hundägare.

Ett oväntat svar var däremot att fler respondenter svarade att det var troligt att de skulle svälta hunden på femte dygnet med AD än på första eller tredje dygnet (6 % efter ett dygn, 13 % efter tre dygn och 15 % efter fem dygn). Av informationen som hittats i litteratursökningen har äldre källor främst rekommenderat svält första dygnet med AD (Battersby & Harvey 2006). Ingen information har hittats om svält efter flera dygn med AD. Långvarig diarré kan leda till dehydrering och/eller hypovolemi (O'Dwyer & Girling 2020). Att svälta hunden sent i sjukdomstillståndet kan därför medföra en ökad risk eftersom hunden då troligen förlorat mer vätska, jämfört med första dygnet med AD. Ett samband kunde ses att av de 15 % respondenter som svarat att det var troligt att de skulle svälta hunden på femte dygnet, så hade 70 % haft hund i över 20 år och 95 % hade lärt sig hur AD ska hanteras genom livserfarenhet. En möjlig förklaring till detta samband är att svält tidigare varit en rekommenderad behandlingsmetod vid AD. Det kan därför antas att personer som haft hund en längre tid i större utsträckning behandlar hunden som de tidigare gjort. Orsaken till detta kan vara att det är svårt för hundägare att vara uppdaterad när ny forskning gällande behandlingsmetoder publiceras och att de därför håller sig till det som de tidigare gjort. Detta visar på vikten av att djurhälsopersonal behöver fortsätta utbilda alla hundägare med uppdaterade behandlingsmetoder.

Ytterligare en anledning till att fler respondenter svarade att det var troligt att de skulle svälta hunden på femte dygnet, jämfört med första dygnet, kan vara att hundägarna hoppades på att diarrén skulle vara självläkande. I enkäten framkom det att det var vanligt att avvakta med att uppsöka veterinär då respondenterna ansåg att hunden troligen skulle bli bättre av sig själv. Flera respondenter angav även att de försökte behandla hunden hemma med små mål mat och i många fall probiotika. Om detta inte gav effekt går det att fundera kring om vissa hundägare då tog till svält som ett sista försök att behandla hemma, innan eventuell kontakt med veterinär togs.

Uppsökande av veterinär

Många av respondenterna kände sig säkra på hur AD ska hanteras. Detta var något oväntat eftersom att AD är ett komplext sjukdomstillstånd bestående av många olika orsaker och konsekvenser, vilket skulle kunna tänkas göra det svårt för hundägare att veta hur allvarligt sjukdomstillståndet är. En möjlig förklaring till den höga självsäkerheten hos respondenterna skulle kunna vara att AD är ett vanligt tillstånd hos hund. Eftersom en stor del av respondenterna hade haft hund i över 20 år samt fått sin kunskap om hur AD ska hanteras genom livserfarenhet med hund, kan det antas att många av respondenterna stött på AD flera gånger och

därmed blivit säkra på hur tillståndet ska hanteras. Resultatet av detta arbete kan därmed stödja diskussionen av Hubbard et al. (2007) om att de flesta okomplicerade fall av diarré inte leder till något veterinärbesök då hundägare ofta är medvetna om att många fall av enklare diarré är självläkande och därmed ej uppsöker veterinär.

En av arbetets frågeställningar handlade om att ta reda på vad som får svenska hundägare att uppsöka veterinär när deras hund drabbats av AD. Av arbetets resultat går det att utläsa att majoriteten av respondenterna ansåg att veterinär ska uppsökas om hunden har nedsatt allmäntillstånd, symptom som feber, har blodig diarré flertalet gånger och/eller om hunden verkar smärtpåverkad. Detta resultat överensstämmer med vad arbetets litteratursökning påvisat. Scahill et al. (2024) tar upp att AD i samband med påverkat allmäntillstånd eller feber är symtom som tyder på ett allvarligare sjukdomstillstånd. I arbetets litteratursökning har det dessutom visats att ihållande blod i avföringen kan vara ett tecken på det allvarliga sjukdomstillståndet AHDS (Unterer & Busch 2021). Det vanligaste symptomet som gjorde att respondenterna valde att uppsöka veterinär var om hunden verkade smärtpåverkad. I arbetets litteratursökning har det däremot inte kunnat hittas så mycket information om hundens smärtpåverkan i samband med AD. Orsaken till varför smärtpåverkan sällan nämnts i de artiklar som arbetet gått igenom är oklar. Unterer och Busch (2021) nämner att buksmärta kan förekomma hos hundar med diarré, men att det inte alltid upptäcks vid kliniska examinationer. Det kan diskuteras om detta beror på att hundar med AD inte alltid upplever buksmärta eller om en möjlig orsak är svårigheten att upptäcka och bedöma smärta hos hund.

Ett annat symptom som hundägare bör vara uppmärksamma på är om hunden blir dehydrerad. Flertalet studier har visat på att en vanlig konsekvens av AD är vätskeförlust (Boag & Marshall 2020; O'Dwyer & Girling 2020; Unterer & Busch 2021). Att kunna undersöka hydreringsstatus på hundar med AD är därför mycket viktigt. Enligt Tello och Perez-Freytes (2017) sker bedömningen av hydreringsstatus subjektivt. Olika variabler som kan indikera på början till dehydrering är försämrat allmäntillstånd, klibbiga eller torra slemhinnor samt nedsatt hudturgor (Tello & Perez-Freytes 2017). Dessa metoder är något som hundägare skulle kunna använda hemma, men eftersom metoderna är subjektiva kan det ge missvisande svar. Det finns därför en risk att hundägare råkar förbise att hunden börjar bli eller redan är dehydrerad. Detta visar på vikten av att hundägare bör komma in för en klinisk bedömning av en veterinär vid misstanke om dehydrering hos hunden.

I arbetets litteratursökning har det inte kunnat hittas några tydliga riktlinjer som hundägare kan följa angående när veterinär bör uppsökas om deras hund drabbats

av AD. Det närmaste riktlinjer som har hittats i litteraturen är kategoriseringen av Scahill et al. (2024). Det ska dock tas i beaktning att kategoriseringen av Scahill et al. (2024) framtoogs i skapandet av en META-analys för att kunna granska studiers resultat i undersökandet av effekten av antibiotika och pro-, pre och synbiotika vid AD. Kategoriseringen var därför inte ämnad till hundägare, men är det närmsta riktlinjer för när en hund behöver uppsöka veterinär som har kunnat hittas i detta arbete. Scahill et al. (2024) kategoriserade AD som mild, moderat eller allvarlig sjukdom. För att AD skulle kategoriseras som allvarlig skulle hunden ha feber med en temperatur över 39,5 °C. Detta kan däremot bli missvisande i vissa fall. Om en hund exempelvis blir hypovolemisk kan kroppstemperaturen sänkas (O'Dwyer & Girling 2020). Om hunden sedan får feber kan den då uppvisa normal temperatur vid temperaturmätning trots febern. Detta visar på svårigheten att skapa riktlinjer. Att det inte finns några riktlinjer för hur hundägare ska hantera AD kan därför bero på svårigheten av utformningen eftersom många olika parametrar spelar in samt att mycket bedöms subjektivt. Om hundägare skulle misstolka riktlinjerna och inte uppsöka veterinär i tid skulle det kunna få negativa konsekvenser för hunden.

Att kategorisera hundens sjukdomstillstånd vid AD kan således vara svårt. Trots att en hundägare bedömer att dennes hund med AD kategoriseras med mild sjukdom efter Scahill et al. (2024) rekommendationer kan det vara viktigt att hunden även får en bedömning av en veterinär. Veterinären kan hitta kliniska fynd vid undersökningen som en hundägare inte upptäckt hemma och som resulterar i att inskrivning för fortsatt specifik behandling är det bästa alternativet för hunden. En veterinär är mer van vid subjektiva mätmetoder samt har tillgång till vidare diagnostisering som ej finns att tillgå i ett vanligt hushåll.

Respondenternas vanligaste misstanke om varför deras hund drabbats av AD var att hunden hade ätit något olämpligt och det näst vanligaste svaret var idiopatisk anledning/vet ej. I litteraturen tas det upp att AD kan orsakas av flera olika orsaker, men att det kan vara svårt att fastställa den exakta orsaken (Marks 2013; Candellone et al. 2020; Ellis et al. 2023). Detta påvisar att det kan vara svårt att veta anledningen till AD. Det kan tänkas att hundägare snabbare uppsöker veterinär om de vet att hunden ätit något giftigt eller att det finns risk för corp al. Dock var det drygt en tredjedel av respondenterna som svarade att orsaken till diarrén var okänd. I dessa fall kan det anses vara lämpligt att uppsöka veterinär för vidare bedömning och för att utesluta farliga orsaker till diarrén. Det finns även en risk med att avvakta uppsökning av veterinär i de fall där anledningen till AD är känd och ofarlig eftersom tillståndet ändå kan utvecklas och bli kritiskt.

I enkäten var det tredje vanligaste svaret på frågan varför hundägare väljer att avvakta veterinärbesök om deras hund drabbats av AD att det var dyrt, något som

ungefär en tredjedel av respondenterna svarade. Detta resultat var lägre än förväntat, eftersom kostnaderna kring veterinärmedicinsk vård uppmärksammas kritiskt i media den senaste tiden. Det bör däremot ändå anses som negativt att nästan en tredjedel av respondenterna i enkäten väljer att avvakta ett potentiellt viktigt veterinärbesök för hundens välmående på grund av ekonomiska skäl.

Informationshämtning

I enkäten undersöktes det även var ifrån svenska hundägare fått sin information om hur AD ska hanteras. Majoriteten av respondenterna hade fått sin kunskap om hur AD hos hund bör hanteras genom livserfarenhet med hund. Det kan diskuteras om att det är en risk att förlita sig på erfarenhet eftersom det kan göra att nya metoder med potentiellt bättre effekt missas. Det kan å andra sidan ses som en positiv källa till kunskap då hundägare med över 20 års erfarenhet kan ha samlat på sig mycket värdefull information under åren. Det viktigaste att evaluera är var kunskapen grundar sig i samt om hundägaren är öppen för ny kunskap och fortsatt utveckling av sitt lärande.

Det näst vanligaste svaret var att respondenterna fått informationen från en veterinärklinik. Även detta styrker hypotesen om att djurhälsopersonal behöver ha korrekt kunskap om hantering och behandling av AD för att kunna ge korrekta råd till hundägare.

Att sökning på internet var det tredje vanligaste svaret på frågan var respondenterna fått sin kunskap om AD från var inte förvånande med tanke på dagens digitaliserade samhälle. Det kan däremot vara svårt att veta var på internet informationen kommer från. Olika källor kan vara mer eller mindre granskade vilket förutsätter att läsaren är källkritisk. Om rätt kunskap sprids på internet är det däremot ett bra sätt att nå ut med information till många hundägare. Exempelvis kan veterinärkliniker ha informativa hemsidor riktade till hundägare som kan ge råd för när vård behövs och vilken behandling som kan vara lämplig.

6. Konklusion

I detta arbete har det konstaterats att majoriteten av respondenterna kände sig säkra på hur AD hos hund ska hanteras och att de flesta av respondenterna har lärt sig detta genom livserfarenhet med hund eller från tidigare veterinärbesök. Resultatet visar även på att många av respondenterna hanterar AD likt vad den senaste forskningen föreslår. De vanligaste behandlingsmetoderna var att sätta in skonkost, probiotika och att låta hunden vila om den drabbats av AD. Det går även att se att den äldre behandlingsmetoden om att svälta hunden vid AD än idag används i begränsad utsträckning trots att forskning visat att det ej är fördelaktigt för hundens tillfrisknande.

I enkäten framkom det att majoriteten av respondenterna uppsöker veterinär vid symptom som feber, blodig diarré flertal gånger och nedsatt allmäntillstånd. Att uppsöka veterinär vid dessa symptom stöttas av informationen från arbetets litteratursökning. Det kan däremot vara fördelaktigt att kontakta veterinär tidigare då en veterinär ofta kan göra en mer korrekt bedömning av exempelvis hundens hydreringsstatus än hundägaren själv. Om hundar som är i behov av vård får det i ett tidigt skede kan det leda till ett snabbare tillfrisknande och minskat lidande för hunden.

Information om hantering av AD hos hund upplevs av del respondenter som bristfällig. I enkäten konstaterades det även att omkring en fjärdedel av respondenterna svarade nej alternativt vet ej på frågan om de ansåg att det var lätt att hitta information om hur AD hos hund ska hanteras. Detta påvisar vikten av att djurhälsopersonal fortsätter att utbilda hundägare som kommer in till kliniken med den senaste behandlingsmetoden för AD hos hund.

Fortsättningsvis behövs mer forskning kring ämnet AD hos hund för att kunna ta fram riktlinjer som hundägare kan känna sig trygga att följa och kunna veta när en veterinär behöver uppsökas. Författarna till detta arbete skulle även vilja se mer forskning kring hur tarmfloran på hundar som drabbats av AD påverkas av probiotika samt om probiotika kortar ner tiden hunden är sjuk och påskyndar tillfrisknande jämfört med om hunden ej ätit probiotika.

I enkäten angavs ingen definition av skonkost, men författarna till detta arbete anser att det i framtida forskning skulle vara intressant att undersöka mer noggrant vilken typ av skonkost som svenska hundägare använder sig av. Även mängden mat och antalet portioner per dag skulle vara intressant att undersöka, då litteraturen lyfter fram att både det totala energiintaget och en frekvent utfodring med små portioner är viktigt för behandlingsresultatet.

Referenser

- 5 vanligaste diagnoserna hos hunden - Agria Djurförsäkring (2019). Agria.
<https://www.agria.se/hund/artiklar/sjukdomar-och-skador/5-vanligaste-diagnoserna-hos-hunden/> [2025-01-23]
- Battersby, I. & Harvey, A. (2006). Differential diagnosis and treatment of acute diarrhoea in the dog and cat. *In Practice*, 28 (8), 480–488.
<https://doi.org/10.1136/inpract.28.8.480>
- Becker, R. (2022). Gender and Survey Participation: An Event History Analysis of the Gender Effects of Survey Participation in a Probability-based Multi-wave Panel Study with a Sequential Mixed-mode Design. *Methods, data, analyses*, 16 (1), 30.
<https://doi.org/10.12758/mda.2021.08>
- Boag, A. & Marshall, R. (2020). Small animal first aid and emergencies. I: Cooper, B., Mullineaux, E., Turner, L. (red.) *BSAVA textbook of veterinary nursing*. 6. uppl., British Small Animal Veterinary Association. 598–640.
- Candellone, A., Cerquetella, M., Girolami, F., Badino, P. & Odore, R. (2020). Acute Diarrhea in Dogs: Current Management and Potential Role of Dietary Polyphenols Supplementation. *Antioxidants*, 9 (8), 725. <https://doi.org/10.3390/antiox9080725>
- Cave, N. (2012). Nutritional Management of Gastrointestinal Diseases. I: Fascetti, A.J. & Delaney, S.J. (red.) *Applied Veterinary Clinical Nutrition*. Wiley Blackwell. 175–219.
- Chan, D.L. & Freeman, L.M. (2006). Nutrition in Critical Illness. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 36 (6), 1225–1241.
<https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2006.08.009>
- Cohn, L.A., Kaplan-Zattler, A.J. & Lee, J.A. (2022). Fluid Therapy for Pediatric Patients. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 52 (3), 707–718.
<https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2022.01.007>
- Ellis, C., Odunayo, A. & Tolbert, M.K. (2023). The use of metronidazole in acute diarrhea in dogs: a narrative review. *Topics in Companion Animal Medicine*, 56–57, 100824. <https://doi.org/10.1016/j.tcam.2023.100824>
- Gear, R. (2020). Medical disorders of dogs and cats and their nursing. I: Cooper, B., Mullineaux, E., Turner, L. (red.) *BSAVA textbook of veterinary nursing*. 6 uppl., British Small Animal Veterinary Association. 532–597.
- German, A.J., Halladay, L.J. & Noble, P.-J.M. (2010). First-choice therapy for dogs presenting with diarrhoea in clinical practice. *Veterinary Record*, 167 (21), 810–814. <https://doi.org/10.1136/vr.c4090>
- Hubbard, K., Skelly, B.J., McKelvie, J. & Wood, J.L.N. (2007). Risk of vomiting and diarrhoea in dogs. *Veterinary Record*, 161 (22), 755–757.
<https://doi.org/10.1136/vr.161.22.755>

- Kelley, R.L., Minikhiem, D., Kiely, B., O'Mahony, L. & et al (2009). Clinical benefits of probiotic canine-derived *Bifidobacterium animalis* strain AHC7 in dogs with acute idiopathic diarrhea. <https://doi.org/10.5167/UZH-31198>
- Lee, J.A. & Cohn, L.A. (2017). Fluid Therapy for Pediatric Patients. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 47 (2), 373–382. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2016.09.010>
- Lenox, C.E. (2021). Nutritional Management for Dogs and Cats with Gastrointestinal Diseases. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 51 (3), 669–684. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2021.01.006>
- Marks, S.L., . (2013). Diarrhea. I: Washabau, R J. & Day, M J. (red). *Canine and Feline Gastroenterology*, W B Saunders Co Ltd. 99-108.
- Mila, H., Grellet, A., Delebarre, M., Mariani, C., Feugier, A. & Chastant-Maillard, S. (2017). Monitoring of the newborn dog and prediction of neonatal mortality. *Preventive Veterinary Medicine*, 143, 11–20. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2017.05.005>
- Mohr, A.J., Leisewitz, A.L., Jacobson, L.S., Steiner, J.M., Ruaux, C.G. & Williams, D.A. (2003). Effect of Early Enteral Nutrition on Intestinal Permeability, Intestinal Protein Loss, and Outcome in Dogs with Severe Parvoviral Enteritis. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 17 (6), 791–798. <https://doi.org/10.1111/j.1939-1676.2003.tb02516.x>
- O'Dwyer, L. & Girling, S. (2020). Small animal fluid therapy. I: Cooper, B., Mullineaux, E., Turner, L. (red.) *BSAVA textbook of veterinary nursing*. 6 uppl., British Small Animal Veterinary Association. 641-668.
- Scahill, K., Jessen, L.R., Prior, C., Singleton, D., Foroutan, F., Ferran, A.A., Arenas, C., Bjørnvad, C.R., Lavy, E., Allerton, F., Weese, J.S., Allenspach, K., Guardabassi, L., Unterer, S., Bodnárová, T., Windahl, U., Brennan, M.L. & Werner, M. (2024). Efficacy of antimicrobial and nutraceutical treatment for canine acute diarrhoea: A systematic review and meta-analysis for European Network for Optimization of Antimicrobial Therapy (ENOVAT) guidelines. *The Veterinary Journal*, 303, 106054. <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2023.106054>
- Schmitz, S.S. (2021). Value of Probiotics in Canine and Feline Gastroenterology. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 51 (1), 171–217. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2020.09.011>
- SFS 2009:302. *Lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård*. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet RSL.
- Tello, L. & Perez-Freytes, R. (2017). Fluid and Electrolyte Therapy During Vomiting and Diarrhea. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 47 (2), 505–519. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2016.09.013>
- Tenne, R., Sullivan, L.A., Contreras, E.T., Olea-Popelka, F., Twedt, D.C., Fankhauser, J., Mastrianna, L. & Lappin, M.R. (2016). Palatability and Clinical Effects of an Oral Recuperation Fluid During the Recovery of Dogs With Suspected Parvoviral

- Enteritis. *Topics in Companion Animal Medicine*, 31 (2), 68–72.
<https://doi.org/10.1053/j.tcam.2016.08.001>
- Unterer, S. & Busch, K. (2021). Acute Hemorrhagic Diarrhea Syndrome in Dogs.
Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice, 51 (1), 79–92.
<https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2020.09.007>
- Wikström, B. (2004). *Hundens sjukdomar*. 3 uppl., Ica.

Tack

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Malin Wolters, vår biträdande handledare Hanna Fischer och vår examinator Marit Gorvy!

Vi vill även tacka vår skrivgrupp som genom arbetets gång gett oss bra feedback för att kunna utveckla och förbättra arbetet.

Sist men inte minst vill vi även rikta ett stort tack till alla hundägare som tog sig tid och svarade på vår enkät!

Bilaga 1

Sida 1/9.

1. Äger du en hund nu eller har ägt en hund tidigare?

- ☐ Ja
- ☐ Jag bor/har bott tillsammans med hund
- ☐ Nej

Sida 2/9. *Bakgrundsinformation om dig som svarar på enkäten.*

1. Jag som svarar på enkäten identifierar mig som:

- ☐ Man
- ☐ Kvinna
- ☐ Icke-binär
- ☐ Annat
- ☐ Vet ej/vill ej svara

2. Jag som svarar på enkäten är:

- ☐ Under 18 år
- ☐ 18–30 år
- ☐ 31–45 år
- ☐ 46–60 år
- ☐ 60+ år

3. Hur många års erfarenhet har du av hund?

- ☐ Mindre än två år
- ☐ 2–10 år
- ☐ 11–20 år
- ☐ 20+ år

Sida 3/9. *Bakgrundsinformation om din hund.*

Observera att det endast gäller en hund/enkät svar. Om du har/haft flera hundar väljer du en att svara för i enkäten.

1. Hur mycket väger din hund?

- ☐ 0–10 kg
- ☐ 10–20 kg
- ☐ 20–30 kg
- ☐ 30–40 kg
- ☐ 40+ kg

2. Vad har du för användningsområde till din hund? (Flera svarsalternativ är möjliga)

- Sällskapshund
- Tränar och tävlar inom någon hundsport
- Tjänstehund/assistandhund
- Vakthund/gårdshund
- Jakthund

3. Har du någon gång haft en hund som drabbats av akut diarré?

I denna enkät med akut diarré menar vi: en eller flera episoder av diarré (avföring som är svår att plocka upp) under en tidsperiod kortare än 10 dagar.

- Ja
- Nej
- Vet ej

Sida 4/9.

1. Vet du varför hunden fick akut diarré? (Flera svarsalternativ är möjliga)

- Hunden hade ätit något olämpligt
- Hunden var stressad
- Gjorde ett snabbt foderbyte
- Hunden hade någon parasit
- Biverkning av någon medicin hunden åt
- Hunden hade någon kronisk gastrointestinal sjukdom
- Vet ej
- Annat: _____

Sida 5/9.

I denna enkät med akut diarré menar vi: en eller flera episoder av diarré (avföring som är svår att plocka upp) under en tidsperiod kortare än 10 dagar.

1. Anser du att det är lätt att få fram information om hur man ska hantera akut diarré hos hund?

- Ja
- Nej
- Vet ej

2. Om din hund drabbas av akut diarré - känner du dig säker på hur du ska hantera situationen?

- 1 (inte alls säker)
- 2
- 3
- 4

- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 (Vet exakt vad jag ska göra)

Sida 6/9. Fall

Tänk dig att din hund får diarré. Det kommer nu komma åtta påståenden som du får ta ställning till hur sannolikt det är att du utför dessa efter ett dygn med diarré, tre dygn med diarré samt fem dygn med diarré.

Tänk dig att din hund fick diarré på morgonen. På en skala 1–5 hur troligt är det att du första dygnet...

1= inte alls troligt

5 = mycket troligt

	1	2	3	4	5	Vet ej
... avvaktar/gör ingenting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... låter hunden ta det lugnt (exempelvis endast korta promenader, vila inomhus etc)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... kontaktar veterinär via onlinetjänst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... åker in till veterinär akut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... bokar första lediga tid hos veterinär	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... svälter hunden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter in skonkost	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter in tillskott som exempelvis probiotika (fortiflora, canikur, prokolin etc)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tänk dig att din hund fick diarré på morgonen. På en skala 1–5 hur troligt är det att du tredje dygnet...

1= inte alls troligt

5 = mycket troligt

	1	2	3	4	5	Vet ej
... avvaktar/gör ingenting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... låter hunden ta det lugnt (exempelvis endast korta promenader, vila inomhus etc)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... kontaktar veterinär via onlinetjänst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... åker in till veterinär akut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... bokar första lediga tid hos veterinär	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... svälter hunden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter in skonkost	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter in tillskott som exempelvis probiotika (fortiflora, canikur, prokolin etc)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tänk dig att din hund fick diarré på morgonen. På en skala 1–5 hur troligt är det att du femte dygnet...

1= inte alls troligt

5 = mycket troligt

	1	2	3	4	5	Vet ej
... avvaktar/gör ingenting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... låter hunden ta det lugnt (exempelvis endast korta promenader, vila inomhus etc)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... kontaktar veterinär via onlinetjänst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... åker in till veterinär akut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... bokar första lediga tid hos veterinär	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... svälter hunden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter in skonkost	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter in tillskott som exempelvis probiotika (fortiflora, canikur, prokolin etc)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Sida 7/9.

1. Vilka symptom gör att du väljer att uppsöka veterinär om din hund drabbas av akut diarré? (Du kan kryssa i flera alternativ)

- ☐ Endast diarré räcker för att uppsöka veterinär
- ☐ Diarré flera dagar
- ☐ Diarré + enstaka kräkning
- ☐ Diarré + flertal kräkningar
- ☐ Diarré med inslag av blod i avföringen enstaka gång
- ☐ Diarré med inslag av blod i avföringen flertal gånger
- ☐ Nedsatt allmäntillstånd/tröttare
- ☐ Hunden verkar smärtpåverkad/har ont någonstans
- ☐ Dålig aptit
- ☐ Dricker dåligt
- ☐ Feber
- ☐ Annat: _____

2. Jag uppsöker veterinär om hunden haft diarré utan att bli bättre:

- ☐ Mindre än 1 dag
- ☐ 1–3 dagar
- ☐ 4–6 dagar
- ☐ 7–9 dagar
- ☐ Jag uppsöker inte veterinär bara på grund av diarré hos hund

3. Om du avvaktar innan du söker veterinärvård när din hund har diarré - vad gör du för att hunden ska bli bättre? (Flera alternativ går att kryssa i)

- Jag avvaktar inte
- Inget speciellt - fortsätter med samma foderrutiner som annars
- Svälter hunden 1–2 dygn
- Byter till kommersiellt skonkostfoder direkt hunden får diarré
- Ger hunden kokt ris + vit fisk
- Ger hunden probiotika/tillskott som fortiflora, canikur, tropolin
- Annat: (skriv) _____

4. Om du avvaktar med att åka in till veterinären med din hund som drabbats av akut diarré, varför avvaktar du? (Flera alternativ går att välja)

- Jag åker in direkt min hund fått diarré
- Det är dyrt
- Det är onödigt då hunden ändå blir bättre av sig själv
- Det är krångligt att åka in till veterinären
- Min hund gillar inte/är rädd för veterinären
- Min hund gillar inte andra hundar som kan finnas på kliniken
- Annat (skriv): _____

Sida 8/9. Informationssök

1. Var har du fått informationen/lärt dig hur man ska hantera akut diarré hos hund?

- Livserfarenhet med hund
- Sökning på internet
- Sociala medier
- Faktaböcker
- Djurbutik
- Tidigare veterinärbesök
- Kontakt med försäkringsbolag/veterinär online
- Apotek
- Utbildning inom djursjukvård
- Annat (skriv): _____

2. Du vill söka mer information om hur du ska hantera akut diarré hos din hund, kryssa i de (max) tre källor du vänder dig till först.

- Faktaböcker
- Sociala medier
- Veterinärklinik
- Veterinär online
- Försäkringsbolag
- Sökning på internet

- Frågar bekant
- Apotek
- Djurbutik
- Annat: _____

Sida 9/9.

- 1. Något övrigt inom detta ämne du vill lägga till som du anser att vi har missat?**

- 2. Vill du ha vårt godkända examensarbete mailat till dig för att kunna ta del av enkätens resultat?**

- Nej jag är inte intresserad av att få arbetet mailat till mig
- Ja, jag vill gärna ha arbetet mailat till mig när det är färdigt (fyll i din mailadress) _____

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Anna Höök har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Madelene Järnström har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

☐ Föreliggande arbete ska publiceras med 12 månaders fördröjning av fulltexten (tillfälligt läsningsembargo). Därefter ger jag/vi härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.